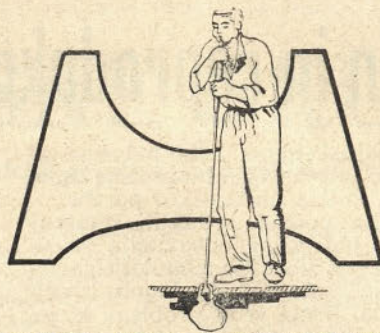

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VII.

Hrastnik, 1. 5. 1971

Št. 5

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, inž. Tránte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklar na Hrastnik. Izhaja stalno, na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišej CETIS grafično podjetje Celje

V spirali stroškov

Trudimo se ustvariti stabilne gospodarske odnose, razčiščujemo račune med republikami in tako utrditi vez med narodi Jugoslavije. Išče pota, da bi povečali konkurenčno sposobnost naših proizvodov na tujih trgih in obdržali vrednost naše nacionalne valute. Mislimo, da bomo vsi dobili. Nihče ni pripravljen odpovedati se čemu, pa naj bo to kdor koli. Imamo še naprej nepokrite investicije, ob zamrznjenju cen povečanje cen ob zamrznjenju plač nenormalno povečanje dohodkov. Ne moremo uskladiti potrošnje s pobudo, ker je ta precejšnja ali pa potrošnja prevelika. Mislim, da je produktivnost premajhna za obseg potrošnje, ki jo imamo, pa to priznamo ali ne. Takšno neravnotežje pritiska na dvig cen, povečanje cen pa ustvarja potrošno mrzlico po preprosti logiki — kupi danes, ker bo jutri dražje. To pa ustvarja zopet visoko konjunkturo, ki ni odraz dejanskih potreb, temveč špekulacij.

Takšno je danes naše tržišče. Stroški proizvodnje se gibljejo v strmi spirali navzgor, vsi vemo njihove žrtve. Uvodoma sem povedal nekaj misli, da bi lažje razumeli, zakaj prihaja tudi pri nas do velikega večanja stroškov. Skoraj ni materiala, ki ga mi trošimo, da se ni po zamrznjenju cen podražil. Nekateri so dobili odobritev za povečanje, drugi materiali pa so dražji zaradi dražjih prevozov, ki jih v največji meri plačamo mi.

Ker so se cene različno dvigovale, se nam je struktura stroškov tudi spremenila. Največji dvig in s tem tudi prvo mesto v celotni masi stroškov ima energija. Mazut, butan, kisik, premog in elektrika predstavljajo več kot surovine. Najmanj za 400 starih milijonov bomo potrošili več goriv kot smo jih lansko leto, s tem, da je fizična potrošnja malo večja. Ko govorim o številki, pravim najmanj zaradi tega, ker dobivamo mazut po ceni od 45 S-din pa do 70 S-din, prej pa po 31,5 S-din. Že v plan za leto 1971 smo šli s povečanimi poslovnimi stroški za okoli 900 milijonov S-din, kar pa dvomim, da bo dovolj. To povečanje poslovnih stroškov predstavlja 14% povečanja mase poslovnih stroškov. Če bi hoteli to povečanje kompenzirati, moramo

dvigniti produktivnost za 7,5%. To je veliko, toda z zmanjševanjem odpadka za 2—3%, kar je možno, ostane za večjo intenzivnost dela le še dobrih 4—5%. Tudi to bi moralo biti možno. Seveda pa bi z vsem tem dosegli le kompenzacijo za povečane stroške, kaj pa osebni dohodki?

Namesto da bi produktivnost dvigala osebne dohodke, pa kompenzira stroške. Kam naprej? Korekture cen ne prihajajo v poštev, ker so te zamrznjene, na tujem trgu smo jih že korigirali, devaluacija nam je dala neke pozitivne rezultate, toda ne tisto, kar smo pričakovali. Manevrski prostor je majhen, potrebe velike. Mislim, da bi morali k stvari pristopiti takole: temeljito pregledati asortiman in ponovno ugotoviti stopnjo rentabilnosti za vsak izdelek, izločiti postopno vse izdelke, ki pri današnjih cenah niso zanimivi. Povečati maksimalno proizvodnjo izdelkov, ki ustvarjajo največjo akumulacijo. Zmanjšati odpadek s pazljivim delom na vseh nivojih, saj predstavlja vsak procent zmanjšanja 100 milijonov S-din dohodka. Izkoriščati delovni čas v duhu racionalnega gospodarstva. Potrebno je razvijati takšno tehnologijo, ki je uporabljana v razvitejših državah in brez predsodkov opuščati zastarelo proizvodnjo. Dodatno moramo še zmanjšati zaloge gotovih izdelkov in spremeniti njihovo strukturo v tisto smer, ki nam daje možnosti dobrega kompletiranja odpreme. V notranjem transportu in skladiščenju moramo izvesti modernizacijo, ki bo omogočila boljši pregled med stanjem zalog in hitrejšo nakladanje. Modernizacija mora biti vedno prisoten faktor v reševanju problemov, o katerih sem govoril. Ne nazadnje moramo računati v letošnjem letu tudi na usklajevanje naših domačih cen z evropskimi. Ne smemo pa od tega pričakovati čudežev, ker že imamo izdelke, ki leže napačno in jih bo potrebno korigirati navzgor in navzdol.

Na kratko sem vas hotel seznaniti z nekaterimi trenutnimi problemi s področja cen in stroškov, ki nam povzročajo precej preglaavic v naporih, da prispevamo svoj pozitivni delež k politiki stabilizacije.

Martin Mlinar

Ob delavskem prazniku

1. maju

**čestitajo vsem
članom kolektiva**

Delavski svet

Sekretariat ZK

Sekretariat TK ZM

Osnovna organizacija sindikata

Uredniški odbor »Steklarja«

Preskrba surovin in reprodukcijskega materiala v letu 1971

V preteklem letu 1970 so nastopale težave z dobavo kalcinirane sode, kremenčevega peska, kriolita, tehnološkega goriva ter polizdelkov črne in barvne metalurgije.

Niso pa nastopale takšne težave z nabavo surovin in drugega reprodukcijskega materiala — kurilnega olja — kot v prvih mesecih letošnjega leta.

Pri tem podajamo nekaj najbolj perečih problemov nabavne službe, s katerimi se stalno spoprijemamo.

Začnimo kar z najbolj perečim problemom, to je z nabavo tehnološkega goriva — mazuta.

V ilustracijo navajamo naslednje podatke:

— letna poraba mazuta znaša 22.000 ton;

— dnevna poraba mazuta znaša 60 ton;

— cene mazuta oziroma kurilnega olja, katerega smo primorani trenutno uporabljati, pa so naslednje:

— težko kurilno olje din 0,396 za kg

— srednje težko kurilno olje din 0,493 za kg

— uvoženo težko kurilno olje din 0,639 za kg

— specialno industrijsko olje din 0,712 za kg

Danes je splošno znano pomanjkanje kurilnega olja. Ze od meseca septembra preteklega leta nam ni nikoli uspelo napolniti naš rezervoarski prostor, katerega kapaciteta je 1.200 ton. Kljub prizadevanju — lahko rečemo nečloveškemu naprežanju — nabavne službe, katera je pri nabavi kurilnega olja uporabljala vsa mogoča razpoložljiva sredstva, ni uspelo zagotoviti zaloge olja vsaj za 10 dni, to je 600 ton.

Naš dobavitelj Trgovsko podjetje »Petrok« Ljubljana nam danes ni v stanju zagotoviti zadostnih količin kurilnega olja domače proizvodnje in to iz razloga, ker ga prosto rečeno ni. Tako smo primorani sedaj ogrevati naše kadne peči z uvoženim težkim kurilnim oljem ali s srednje težkim kurilnim oljem, v zadnjem času pa celo s specialnim industrijskim oljem, katerih cene so v primeru z domačim kurilnim oljem precej višje.

Glede na to, da je naše podjetje eno izmed večjih potrošnikov, smo se z našim dobaviteljem dogovorili o odpremi sklopljenih vlakov (maršrute) s ca. 450 do 500 ton kurilnega olja. Ta dogovor pa se žal ne uresniči več, ker rafinerije ne razpolagajo z zadostnimi količinami ali pa ni na razpolago železniških cistern.

Ker nam ni zagotovljena redna dobava mazuta, nismo v stanju reprezentirati našemu plansko-

analitskemu oddelku nabavne cene, katera naj bi bila realna osnova za izračun stroškov porabe.

Na podlagi sedanjih izkušenj pa tudi izjav dobavitelja se situacija z oskrbo tehnološkega goriva še ne bo tako kmalu izboljšala. Drugi večji problem, ki ga imamo, je preskrba s sintetičnim kriolitom. Proizvajalec te materije je Fabrika superfosfata v Prahovu. Našo potrebo za leto 1971 smo prijavili v količini 200 ton. Žal na našo prijavo nismo dobili odgovora oziroma pogodbe v podpis. Vzrok, da še danes nimamo zaključene pogodbe za kriolit, je vprašanje cene. Zadnja odobrena cena od Zveznega urada za cene je bila 2,60 din za kg in po tej ceni smo dobivali kriolit do konca preteklega leta. Izvršili so tudi remont, ki je trajal dlje od predvidenega roka. Na zunanjem tržišču dosega proizvajalec dosti ugodnejšo ceno in to celo od 5 do 6 din za kg. Cena

vajalca, katerim se pa ne moremo izogniti, če hočemo proizvajati opalno steklo. Kljub temu, da ugodimo zahtevam proizvajalca, dobava kriolita zaradi neresnosti prodajnih referentov ni normalna. Kolikor pa bi uvozili kriolit iz konvertibilnega področja, so pa tu potrebna sredstva globalne devizne kvote (GDK), katerih za to nismo predvideli. Tako bi bila na primer cena kriolita iz Italije preko 7,50 din za kg.

Sintetični kriolit je ena izmed fluorovih spojin in je veliko pomanjkanje čutiti tudi na svetovnem tržišču. Na koncu tega problema naj dodamo še to, da imamo naročeno preko podjetja »Stoteks« iz Novega Sada 40 ton kriolita ruske provenience. Za navedeno količino je akreditiv odprt, vendar inozemski dobavitelj ne odgovarja na teleks urgence navedenega podjetja.

Enak problem, ki ga imamo s kriolitom, je tudi z jedavcem —

dobavne termine po 60 ton in sicer za drugi, tretji in četrti kvartal leta 1971. Zahteva plačilo 40 dni pred odpremo.

Ne glede na to, da je prvih 60 ton jedavca plačanih, ino-dobavitelj kljub neštetim teleks urgentam ne odgovarja. Tudi mi kot potrošnik smo poslali firmi dobavitelji v Berlin nujni telegram s plačanim odgovorom. Žal tudi na ta telegram nismo še dobili odgovora. Zadnji ukrep, če ga tako imenujemo, je bil ta, da smo preko RUDIS Trbovlje poslali teleks njihovega delegatu v Vzhodnem Berlinu, da se on pozanima zaradi odpreme jedavca.

Pozanimali smo se tudi pri vseh steklarnah v Jugoslaviji, ki uporabljajo jedavec, vendar brez uspeha, ker je bila pri njih enaka situacija. Za 1. kvartal ino-dobavitelj sploh ni sklepal pogodb in je v tem največji vzrok pomanjkanja jedavca.

Naslednji problem, ki je omembe vreden, je kalijev karbonat — potaša, katere dobavitelj je tudi iz Vzhodne Nemčije. Kalijev karbonat so uvažali za nas v preteklem letu Kemija Impex iz Ljubljane, Kemikalija iz Zagreba in Unionimpex iz Sarajeva.

Za letošnje leto pa je uspelo samo Kemikaliji Zagreb zaključiti 120 ton potaše. Ostala dva uvoznika nista uspela na leipziškem velesejmu zaključiti niti kilograma.

Že sedaj iščemo ponudbe iz zahodnoevropskih držav, katerih cene so nekoliko nižje od vzhodnonemške potaše. Moti nas samo to, ker spada pod režim uvoza GDK. Tudi v tem primeru nismo predvidevali koriščenja GDK sredstev, katera so nam potrebna za uvoz rezervnih delov steklarskih strojev, steklarskih modelov in rezervnih delov ostale opreme.

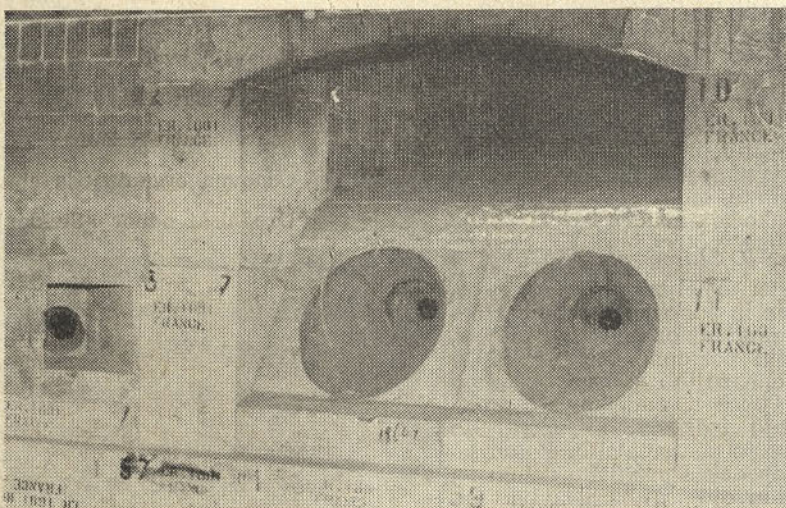
Poleg navedenih problemov pa obstajajo še razne druge težave pri nabavi blaga, kot na primer pomanjkanje drobnega tehničnega materiala. Zlasti kritična je situacija z nabavo blaga kovinske predelovalne industrije.

Na splošno so se v letošnjem letu zelo spremenili dobavni in prodajni pogoji domačih kot tudi tujih dobaviteljev. Dobavni roki so znatno daljši, pogoji plačevanja pa pri poedinah dobaviteljih skoraj nemogoči, ker nam grozi jo z ustavitvijo odpreme blaga v primeru nepravilnega plačila faktur.

Če se bo takšna situacija še nadaljevala oziroma stopnjevala, bomo tudi mi primorani pri naših kupcih zavzeti ostrejši kriterij glede poravnave neplačanih računov.

Na koncu naj dodamo še to, da naša nabavna služba vlaga pri svojem delu maksimalne napore in se trudi za čimboljše sodelovanje s svojimi poslovnimi partnerji ter nemoteno obratovanje podjetja.

Nabavna služba

Novi šamotni bloki vgrajeni v 25-tonsko peč

uvoženega kriolita pa znaša danes s carinskimi dajatvami in ostalimi stroški preko 7 din za kg. Fabrika superfosfata v Prahovu je danes edini proizvajalec sintetičnega kriolita v Jugoslaviji.

Ker do danes še ni dobil odobrenja od Zveznega urada za cene za povišanje cene, je razumljivo, da s prodajo kriolita na domačem tržišču ne računa. Na podlagi večkratnih telefonskih razgovorov nam je le uspelo dobiti kriolit, in sicer pod pogoji:

— dati smo morali našo soglasnost za povišanje cene na 6 din za kg;

— vnaprej plačati avans za naročeno količino po 6 din za kg, ne glede na to, da še ne posedujemo odobrenja o zvišanju cene.

Torej kot vidite, so to povsem nenormalni dobavni pogoji proiz-

lužpatom. Tudi jedavec je fluorova spojina in se uporablja pri proizvodnji opalnega stekla.

Pomanjkanje jedavca je istčasno povezano s pomanjkanjem kriolita. Po običajni recepturi je bila dnevna poraba kriolita na primer 800 kg, jedavca pa ca. 330 kg. Zaradi pomanjkanja kriolita pa smo bili primorani spremeniti recepturo skoraj v obratnem sorazmerju. S tem se je seveda zaloge jedavca rapidno zniževala. Zaloge jedavca je bila 1. 1. 1971 19,5 ton, v mesecu februarju pa smo dobili še 30 ton na podlagi pogodbe iz leta 1970. Takšna zaloge — 49,5 ton bi nam po običajni recepturi zadoščala za ca. 150 delovnih dni.

Naše potrebe po jedavcu smo prijavili uvozniku »Hempro« iz Beograda, in sicer 180 ton. Ino-dobavitelj je firma Bergbauhandel iz Vzhodnega Berlina. Lahko trdimo, da do letošnjega leta nismo imeli nikoli problemov z dobavo oziroma odpremo jedavca s strani ino-dobavitelja. V večini primerov je dobavitelj sam zahteval čim hitrejšo plačilo, ker je imel blago vedno pripravljeno za odpremo.

Danes pa se je situacija povsem spremenila. Celotno naročeno količino 180 ton je razdelil na tri

Občinski sindikalni svet čestita vsem delovnim ljudem Hrastnika k prazniku dela 1. maju in jim želi še obilo delovnih uspehov in prijetno praznovanje

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE

NEKATERI PODATKI IZ ZAKLJUČNIH RAČUNOV DELOVNIH ORGANIZACIJ OBČINE HRASTNIK ZA LETO 1970

Služba družbenega knjigovodstva v Trbovljah je izdelala informacijo o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1970.

Poslovni uspeh je še vedno težko primerljiv zaradi vsebovane neplačane realizacije iz leta 1968 v obračunem rezultatu za leto 1969, na katerega je napravljena primerjava uspeha leta 1970.

Uporabljena je enaka terminologija, kot jo poznajo predpisi o ugotavljanju in delitvi dohodka. Poleg tega se uporabljajo še izrazi kot je družbeni proizvod, ki je dohodek, povečan za amortizacijo, presežni proizvod, ki je družbeni proizvod, zmanjšan za neto osebno in skupno porabo ter podjetniški dohodek, ki je dohodek, zmanjšan za pogodbene in zakonske obveznosti.

V letu 1970 so delovne organizacije v občini dosegle nad 332 milijonov din celotnega dohodka, kar je za 8 % več kot v lanskem letu 1969. V primeru pa, če celotni dohodek leta 1969 korigiramo za terjatve po stanju na dan 31. 12. 1968, pa je celotni dohodek večji za 23 %. Na podlagi tako ugotovljenega korigiranega celotnega dohodka je Rudnik Hrastnik povečal celotni dohodek za 16 %, steklarna za 21 %, TKI za 20 %, KZ za 26 %, SGP za 65 %, STP za 21 %, Gostinsko podjetje za 3 %, Sijaj za 46 %, KOP za 40 % itd., vse na leto 1969.

Na te rezultate so vplivale predvsem cene, povečani obseg proizvodnje in malenkostni obseg povečanja števila zaposlenih pri nekaterih podjetjih.

Pri Rudniku Hrastnik se znižuje število zaposlenih, storilnost pa narašča. Višji celotni dohodek je posledica višjih prodajnih cen, ne pa povečana proizvodnja.

Povečanje celotnega dohodka v Steklarni izhaja iz večje količinske proizvodnje in deloma tudi višjih cen. Količinska proizvodnja se je povečala za 12 % z nižjim številom zaposlenih, iz česar izhaja, da se je povečala produktivnost ob enakih proizvodnih kapacitetah.

V TKI se je količinski obseg proizvodnje povečal za slab 1 %, medtem ko je realno povečanje proizvodnje višje zaradi spremenjene strukture proizvodnje več vrednih proizvodov. V tej organizaciji ima odločilni vpliv na celotni dohodek tripolifosfat, katerega cena se od januarja 1966 ni spremenila.

Kmetijska zadruga ima višji promet predvsem zaradi višjih cen in delno tudi zaradi višjega števila zaposlenih.

Splošno gradbeno podjetje je od vseh delovnih organizacij najbolj povišalo vrednost proizvodnje. Ta vpliv izhaja iz večjega števila zaposlenih, boljše opremljenosti in povečanja produktivnosti ter kot povsod tudi višje cene.

Z zgraditvijo novih prodajnih prostorov je tudi trgovsko podjetje povečalo fizični obseg prometa in po podatkih tega podjetja le za slabih 6 % na račun višjih prodajnih cen. Po globalnih izračunih odliv kupne moči iz le-

ta v leto upada in tako je v letu 1968 od ustvarjenih osebnih dohodkov v občini to podjetje zajelo okrog 41 %, v minulem letu pa že 56 % sredstev.

Pri gostinskem podjetju je celotni dohodek višji le za 2 %. V preteklem letu je podjetje prenehalo poslovati v nekaterih obratih (Log, Kemična), nove kapacitete pa je pridobilo šele v letošnjem 1971. letu, kar pa še ne vpliva na povečan promet.

Podjetje »Sijaj« je znatno povečalo celotni dohodek. Vpliv na povečanje so imele cene, večje število zaposlenih, višja produktivnost in zmanjšane zaloge, ki so se v primerjavi z letom popreje znižale za 15 %.

Tudi Komunalno obrtno podjetje je znatno preseglo plan realizacije. Bistvenega pomena v njej so komunalne službe, gradbena skupina, kovinska in mizar-ska dejavnost ter ostale storitve. Povečanje izhaja nekaj na račun višjih cen, delno na račun večjega števila zaposlenih, kakor tudi iz ostalih faktorjev, ki vplivajo na rezultate poslovanja.

Iz prikazanega je zaključiti, da so imele predvsem cene in šele za njimi odločilni pomen višja proizvodnja. Težko je ugotavljati, koliko so podjetja pridobila na račun višjih prodajnih cen svojih proizvodov, oziroma na račun višje razlike v ceni, kajti temu so prav gotovo da pripomogli tudi drugi momenti, kot so spremenjena struktura proizvodnje, boljše ekonomičnost poslovanja, višja produktivnost itd.

V zvezi s porabljenimi sredstvi v odnosu celotnega dohodka, je omeniti, da so ta sestavljena iz različnih stroškovnih elementov, ki so se različno povečevali in zniževali ter imeli na dohodek pozitiven oziroma negativen vpliv. V pretežni meri je imel porabljeni material in amortizacija odločilno vlogo pri večini delovnih organizacij. Delovne organizacije imajo pravico obračunavati amortizacijo po višjih stopnjah, kot so predpisane minimalne, kar pa vpliva na povečanje stroškov in na višino dohodka ter njegovo delitev, ki je v takih primerih nižji.

Najvišjo stopnjo amortizacije obračunavajo v Steklarni, nato v Kemični tovarni in Splošnem gradbenem podjetju, za njima pa v »Sinaju« in KOP. Ostale delovne organizacije so obračunavale amortizacijo po minimalnih predpisanih stopnjah.

Pretežno vse delovne organizacije so delitev med osebnimi dohodki in skladi spremenile v korist skladov in tako se je pri vseh podjetjih delež sredstev za sklade v dohodku zvišal v primerjavi s prejšnjim letom. (Sredstva za sklade bruto so v vseh delovnih organizacijah v letu 1969 znašala 14 milijonov, v letu 1970 pa 21 milijonov din ali porast z indeksom 151.)

V letu 1970 praktično ni nobena delovna organizacija poslovala z izgubo. Delavske menze in počitniški domovi sicer poslujejo z malenkostnimi izgubami, vendar jih pokrivajo matična podjetja.

Osební dohodki po zaposlenem so bili skoraj pri vseh delovnih organizacijah pod republiškim poprečjem, pri nekaterih pa še celo pod republiškim poprečjem iz leta 1969.

Delovne organizacije je zatekel ukrep o omejitvi naraščanja osebnih dohodkov, ki dopušča povečanje na zaposlenega v prvih štirih mesecih v 1971. letu za 11 %. Ta ukrep podjetja ni prizadel, razen Steklarne in Rudnika. Rudnik kot celota lani ni mogel ustrezno povečati osebnih dohodkov, kar pa jim je v letošnjem letu uspelo. S strani republike je bilo tej delovni organizaciji izjemno dovoljeno povečanje osebnih dohodkov nad 11 %. Steklarna je imela namen korigirati osebne dohodke, kar pa zaradi znanih ukrepov ni mogla storiti in bo to lahko storila šele s samopravnim sporazumom.

V zvezi z osnovnimi sredstvi je ugotovljeno, da bistvenih sprememb v kapacitetah ni bilo, precej pa je bilo okrog tehnične opremljenosti za nadomestitev osnovnih sredstev.

Skupna obratna sredstva po obliki so bila ob koncu leta za 31 % večja kot leto poprej. Če upoštevamo, da se je celotni dohodek na korigirano osnovo povečal brez rudnika za nad 25 %, potem je razumljivo, da je glede na stanje ob koncu leta vezava obratnih sredstev mnogo daljša, kot je bila leto poprej in da se je zato koeficient obračanja poslabšal.

Druga značilnost s tem v zvezi je v tem, da se v zalogah angažirana sredstva na koncu leta niso povečala niti v sorazmerju s povečanjem realizacije, da pa so terjatve ob koncu leta 1970 večje za več kot dvakratni procent povečanja realizacije. Iz tega je zaključiti in možno ugotoviti, kje so vzroki težav z likvidnostjo, ki so bili še posebej značilni v drugem polletju minulega leta.

Nadaljnji podatki glede vzrokov nelikvidnosti se kažejo v strukturi naložb obratnih sredstev. Zadošča, če povemo, da so terjatve od kupcev ob koncu minulega leta udeležene v skupnih obratnih sredstvih po obliki z nad 52 %, ob koncu prejšnjega leta pa so bile udeležene z nekaj nad 44 %. Nasprotno se je delež zalog materiala in surovin znižal od 15,5 na 13,2 % in delež zalog gotovih izdelkov od 12,9 na 11,3 ob isti primerjavi.

Tudi dejstvo, da so se terjatve od kupcev povečale v primerjavi s stanjem ob koncu prejšnjega leta za 54 %, medtem, ko so se obveznosti do dobaviteljev povečale le za 5 %, kaže, da so kupci glavni vzrok za nelikvidnost gospodarstva v naši občini. V terjatvah od kupcev je ob koncu decembra vezana 83 dnevna realizacija v primerjavi s 67 dnevno vezavo na koncu leta popreje.

Načelnik
Oddelka za gospodarstvo
in finance
Ivan Rupnik

Socialistična republika Slovenija
SKUPŠČINA OBČINE
HRASTNIK

Št.: 821-1/2

Datum: 7. 4. 1971

SPLOŠNI POZIV

Na podlagi 2. odstavka 15. člena zakona o vojaški obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 8/69).

POZIVAMO

vse obveznike rojene v letu 1954, starejše letnike in vse tiste, ki iz kakršnihkoli razlogov niso sprejeli poziva in niso uredili naborne obveznosti v začetku leta v katerem so dopolnili sedemnajst let starosti, da to uredijo v mesecu maju.

Na podlagi 7. člena citiranega zakona opozarjamo vodje oziroma druge odgovorne osebe organa družbeno-politične skupnosti, delovne ali druge organizacije, zasebne delodajalce in poglavarje družine, v katerih je vojaški obveznik, ki se izmika vojaške obveznosti, je dolžan le-tega takoj naznaniti pristojnemu občinskemu upravnemu organu za narodno obrambo SO Hrastnik.

Kdor se na podlagi tega poziva ne bo zglašil oziroma naznanil, ga bomo predlagali v kaznovanje po 68. členu zakona o narodni obrambi (Ur. list SFRJ, št. 8/69).

V. D. ŠEFA
ODSEKA ZA NARODNO OBRAMBO
Dušan Grešak

Sprejeli smo plan za leto 1971

Delavski svet je na seji 7. 4. 1971 pod drugo točko dnevnega reda obravnaval predlog plana za leto 1971 in ga tudi sprejel.

Osnova za planiranje so bile prodajne kapacitete in predloženi asortiman, to je prilagojeno proizvodnim kapacitetam. V sestavi asortimana je osnovna postavka vrednost in asortiman, ki glede na potrebe kupcev in uresničitev naših predvidevanj ustvarja realne možnosti, da dosežemo predvideno neto realizacijo. Plan prodaje je usklajen s kapacitetami proizvodnje in dodelave. Za realizacijo ročne proizvodnje in polavtomatske je predvideno 88 brigad. Planirani sestav je postavljen glede na asortiman, vendar doživlja spremembe pri mesečnih operativnih planih zaradi trenutnih zahtev trga in razpoložljivih kapacitet.

IS rjavi. Predvideno je zmanjšanje v skupini MP, katere del asortimana prevzame avtomatska stiskalnica, in v skupini MDBO, medtem ko je povečanje samo pri MDR skupini.

Avtomatska proizvodnja znaša 13.361 ton (1970 doseženo 12.722 ton), oziroma 193.300.000 komadov. Povečanje je v skupini IS in sicer zaradi obratovanja IS-IV rjavi in zaradi spremembe normativov pri IS beli. Povečanje je tudi v skupini MDA-P, upoštevano je obratovanje nove stiskalnice. Proizvodni odpadki so predvideni v višini doseženega v letu 1970 in sicer za ročno in polavtomatsko proizvodnjo 12,13 % (1970 — 13,35 %), oziroma za celotno proizvodnjo 12,78 % (1970

mativov porabe in veljavnih cen. Za ostali material in stroške pa na osnovi doseženega nivoja v letu 1970, razen tistih stroškov, kjer vemo, da se bodo znižali, oziroma zvišali.

Planirani poslovni stroški znašajo 62,4 milijonov din (1970 — 58,2 milijona), kar predstavlja zvišanje za 14,59 %. Masa poslovnih stroškov ni dokončna predvsem zaradi tega, ker ne vemo kakšna bo dokončna cena električne energije. Za mazut ne vemo kakšna bo končna cena predvsem zaradi razmerja med uvoženim in domačim mazutom. Zaveštno smo v stroških planirali višjo amortizacijo, kot je po minimalnih stopnjah, čeprav smo s tem stroške povečali, moramo se zavedati, da to predstavlja del akumulacije in nam amortizacija v tej višini skupno s skladi predstavlja sredstva, ki nam omogočajo realizacijo proizvodnega programa v letu 1971.

Visoko postavko predstavljajo pogodbeni in zakonske obveznosti, vendar na to ne moremo veliko vplivati.

Prevozni stroški so že v planu 1970 bili visoki, v letošnjem letu je povečanje za 17 % in so tudi ti stroški precej visoki. Kljub te-

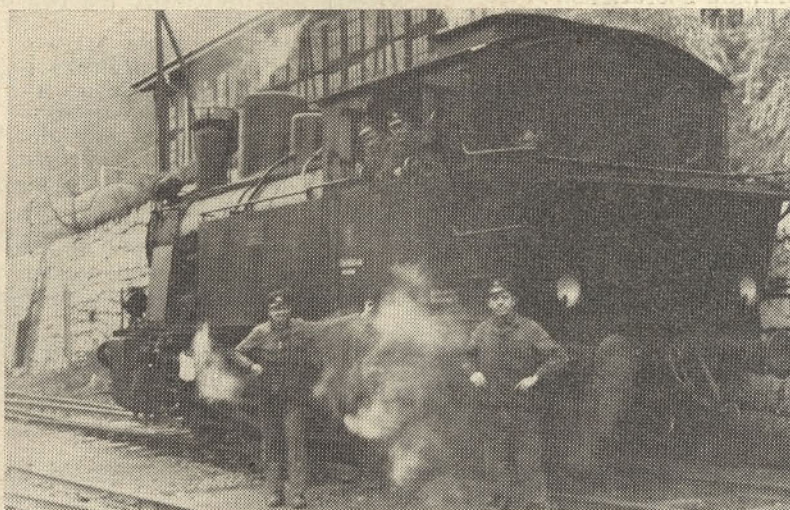
mu, da iz dneva v dan ugotavljamo višje cene na vseh področjih porabe, niso omejene možnosti, da ne bi nekatere stroške, če že ne zmanjšali, pa vsaj obdržali na nivoju planiranih. Težiti moramo, da zmanjšamo predvsem tiste stroške, na katere imamo neposreden vpliv, vendar to ni odvisno od posameznikov, temveč celote.

CELOTNI DOHODEK

Zaradi boljšega pregleda podajamo delitev celotnega dohodka v obliki, kot ga imamo v knjigovodskih poročilih, ker ga lahko primerjamo z doseženimi rezultati v letu 1970.

Prikaz delitve celotnega dohodka s primerjavo za leto 1970 bi bil naslednji: Vrednost neto produkta (celotni dohodek zmanjšan za materialne stroške in amortizacija) je 57.372.766,87 din, stopnja dobička pa 6,24 %.

Za osebne dohodke je predvideno 40.935.760, kar je za 14 % več kot je bilo izplačano v letu 1970, vendar to ne predstavlja 14 % linearnega povečanja OD, ampak maso, potrebno za usklajevanje osebnih dohodkov in ureditev osebnih dohodkov najnižjih kategorij zaposlenih.

Naši delavci, kateri skrbijo za pravočasno dostavo vagonov za nakladanje stekla

Normativ delovnih dni je 250 na brigado. Normativi produktivnosti so upoštevani na osnovi povprečno doseženega števila komadov, ki ga upoštevamo pri mesečnih operativnih planih.

Predvideni so remont C, E in F banje ter remont treh dnevnih kadnih peči.

Pri avtomatski proizvodnji je upoštevan remont G banje ter remont H-28, Eldred in U-8. Normativi so upoštevani v višini povprečnih dosežkov v letu 1970.

Pri IS beli so kapacitete zasedene s 1004 delovnimi dnevi, tako da na vse tri IS-stroje odpade 76 dni za menjave in razna popravila, medtem ko so kapacitete rjave IS zasedene s 350 delovnimi dnevi in ostaja za popravila 10 delovnih dni s pripombo, da so normativi določeni na osnovi ocene in ne na osnovi dejanskih dosežkov, ker so v planu izdelki, ki jih še nismo imeli.

— 14,25 %). Za vskladiščenih 21.973 ton stekla bo potrebno 29.581 ton steklene mase, kilogramski odpadki bo 25,72 % (leta 1970 — 28,05 %).

PRODAJA

Prodaja je količinsko večja od proizvodnje, in sicer za asortiman iz rjavega IS, ki je na zalogi. Količinska prodaja je 22.156 ton. Vrednost prodaje po neto prodajnih cenah je 119,3 milijonov din, od tega odpade na izvoz 32,7 milijonov din. Pri neto vrednosti so upoštevane dobitne postavke, ravno tako je pri izvozu upoštevana pozitivna razlika, ki je nastala s spremembo tečaja dinarja.

Bruto prodajna cena znaša 5,73 din, neto pa 5,39. Izvoz je predviden v višini 2.312.397 USA dolarjev; od tega 33.000 na Poljsko, vse ostalo pa na konvertibilno področje.

PROIZVODNJA

Planirana ročna in polavtomatska proizvodnja znaša 8.612 ton, oziroma 20.325.800 komadov. V odnosu na plan 1970 je to 878 ton manj, ali 6.692.600 komadov manj. To zmanjšanje je nastalo pri MDK skupini in sicer zaradi proizvodnje tovrstne embalaže na

POSLOVNI STROŠKI

Poslovni stroški naraščajo iz leta v leto, v planu 1971 je to povišanje še večje, posebno pri energijskih virih. Glede na višino zavzemajo poslovni stroški primarno mesto. Plan stroškov za direktni material, surovine in energijo je izdelan na osnovi nor-

	1970	1971	Indeks 1970 = 100
CELOTNI DOHODEK	107.499.985	119.815.122,87	111,46
Materialni stroški		53.991.356,00	
Amortizacija		8.451.000,00	
Pogodbene obveznosti		3.970.220,00	
Zakonske obveznosti		4.986.560,00	
POSLOVNI STROŠKI	62.306.390	71.399.136,00	144,59
DOHODEK	45.193.594,90	48.415.986,87	107,13
Za osebne dohodke	35.886.014,22	40.935.760,00	114,07
Za sklade	9.307.580,72	7.480.226,87	80,37

Delavski svet je sprejel sklep, da je plansko število zaposlenih v letu 1971 povprečno število zaposlenih v letu 1970, to je 1795. Pri masi 40.935.760 OD in številu zaposlenih 1795 bi povprečni mesečni neto osebni dohodek bil 1.284,14 din, to je v odnosu na izplačani povprečni osebni dohodek v letu 1970 12,17 % povečanje. Skladi so v masi in tudi v %

nižji kot so bili doseženi v letu 1970, predvsem zaradi večje mase za osebne dohodke.

Glede na politiko cen, ki se spreminjajo iz dneva v dan, nejasnosti, s katerimi smo šli v plan, in sistema nagrajevanja nam vnaprej narekujejo, da bomo morali narediti rebalans plana.

Krsnik Franjo

Brigada tovariša Knapa pri izdelavi razsvetljavnih teles

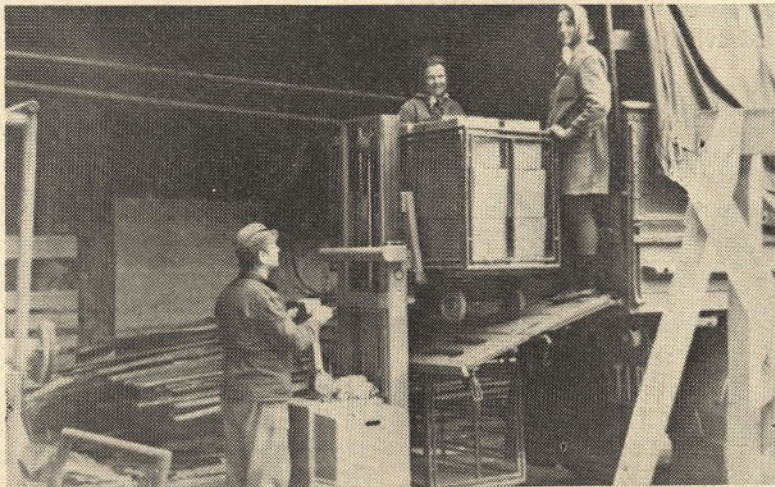
Predsedstvo sindikata na prvi in drugi seji

Plenum sindikalne podružnice Steklarne Hrastnik je pravilno ocenil, ko je sprejemal načela in program dela sindikalne organizacije, da bo v letu 1971 pred sindikalno organizacijo postavljeno nešteto nalog, s katerimi se bo morala sindikalna organizacija spoprijeti in jih rešiti.

Že na prvi seji sta bila na dnevnem redu dva izredna problema, in to način obravnave pravilnika o nagrajevanju in problem nočnega dela delavcev, mlajših od 18 let. Poleg tega pa še drugi manjši problemi.

Predsedstvo je sklenilo, da je zadnji čas, da se gre pred kolektiv z novim predlogom o nagrajevanju. Sprejelo se je načelo, da se naj skliče plenum sindikalne organizacije podjetja in vodstva družbenopolitičnih organizacij podjetja, na katerem se bi sprejela osnovna načela novega pravilnika o nagrajevanju. Predsedstvo je sprejelo načelo, da bi naj bila najnižja plača v kolektivu 700 din, dočim bi se naj do konca leta 1972 dosegla najnižja plača 800 din. Drugi problem, ki je še bolj pereč, je stališče sindikalne organizacije glede dela mladine v nočni izmeni. Stališče predsedstva sindikalne organizacije je bilo, da se uredi vse v kolektivu v tem smislu, da naj bi mlajši od 18 let delali le v dveh izmenah. Predsedstvo je

skem sindikalnem svetu in predstavnik planinskega društva Dol. Kajti osrednje vprašanje razprave je bilo praznovanje 1. maja. Sklenjeno je bilo, da bo v letošnjem letu osrednja proslava 1. maja, 30-letnica vstaje in obletnica Osvobodilne fronte 1. maja

Nakladanje gotove robe v skladišču stekla

v Gorah. Organizacijo prevzame občinski sindikalni svet skupno s sindikalno podružnico steklarne. Celotni program bo obsegal poleg kulturnega programa tudi tekmovanje v raznih disciplinah športne dejavnosti. V kulturnem programu bodo sodelovali godbeniki iz Hrastnika in združeni pevski zbori iz Hrastnika. V fizikalnem tekmovanju bi se ekipe ali posamezniki pomerili v streljanju, odbojki šahu, tekmovanju na ruskem kegljišču in v krosu.

Poleg tega bo poskrbljeno za prosto zabavo, tako da bodo vsi navzoči lahko v prijetnem razpoloženju praznovali svoj največji praznik 1. maj. Za predvečer 1. maja pa predsedstvo sindikata organizira skupno z godbo na pihala in pevskim zborom Svobode II. prijeten večerni koncert. Koncert bo za spremembo tokrat v koloniji preko Save. Nadalje je tekla razprava o počitniški skupnosti. Postavljali so vprašanja sofinanciranja kolektiva steklarne pri odkupu zemljišča za prostor, kjer bi imela počitniška skupnost Hrastnik svojo kolonijo. Predsedstvo sindikata ni zavzelo dokončnega stališča, kajti postavlja se vprašanje koriščenja kapacitet lastnih počitniških domov v Portorožu in Bohinju. Predsedstvo je odločilo, da na prihodnji seji ponovno razpravlja o tem problemu in sprejme dokončno stališče.

Predsedstvo je potrdilo predračun dohodkov in izdatkov, predvsem dohodkov od članarine in ostanka denarja pododborov.

Obravnava sklepov plenuma

Kot prioriteta naloga je bilo sprejeto, da se mora najprej sprejeti — po temeljiti obravnavi s kolektivom — pravilnik o nagrajevanju, pravilnik o vseh dodatkih in pravilnik o delovnih odnosih. Glede pravilnika o nagrajevanju je bilo sprejeto stališče, da se ga razmnoži v več izvodih in razdeli med člane plenuma sindikata, predsedstvo mladine, sekretariat ZK v podjetju, člane DS in potem izobesi v tovarni, nato pa na obširno razpravo.

Postavitev komisije

Že na drugem plenumu je bil podan predlog za postavitev komisije, ki se bi sestala v primeru hitrih odločitev za akcije. Predvsem bi komisija koordinirala delo med predsedstvom sindikata in upravo. V komisijo so bili

bo tudi sprejeto načelo o višini dopustov za posameznega zaposlenega v podjetju. Prej pa bo o tem na razširjenem sestanku razpravljala poslovni odbor in predsedstvo sindikata.

Določilo se je, da bo tudi v letu 1971 cena za dnevni penzion v Bohinju in Portorožu 20.— din. V primeru večjih podražitev prehrane si pridrži obrat družbene prehrane pravico, da sorazmerno zviša cene penziona, kar bodo morali člani kolektiva z razumevanjem upoštevati. Na razpolago bo v izmeni v Bohinju 21 postelj in v Portorožu 57 postelj. V Portorožu se je povečala kapaciteta doma za 23 postelj.

Sprejme se priporočilo, da se odstopi ena soba s 4 posteljami za člane ZB, invalide, internirance, to predvsem za terenske organizacije ZB. O tem se obvesti Združenje borcev NOB Hrastnik. Predsedstvo sklene tudi, da se omogoči v letu 1971 5 svojim upokojencem brezplačni penzion. Društvo upokojencev naj določi 5 članov upokojencev iz našega kolektiva za brezplačno letovanje. Postavlja se pogoj, da se to upokojenci z najnižjimi pokojninami.

Sezona v počitniških domovih se določi od 7. junija do 17. septembra. Popis interesentov se prične v prvih dneh meseca maja, točen datum določi komisija, ki obstaja pri plenumu sindikata. Predsedstvo tudi odloči, da so pogoji glede preventivnega zdravljenja za člane kolektiva isti kot v letu 1970. Seznam upravičencev pa pripravi komisija za rekreacijo.

Kako je s K-15 v letošnjem letu

Ker zakon določa druge pogoje za izplačevanje sredstev K-15, se članom kolektiva daje naslednja informacija.

Glede višine izplačila K-15 je potrebno počakati do podpisa družbenega dogovora, ki bo določil verjetno fiksno postavko izplačila. Služba družbenega knjigovodstva izplačuje sredstva za K-15 le po mesecih in ne dopušča izplačila celotne vsote K-15. Predsedstvo sindikata meni, da se naj bi izplačalo prvi del konca meseca junija za 6 mesecev, v kolikor ne bo drugih navodil ali možnosti po podpisu družbenega dogovora. Ostali del pa ob koncu leta.

Upamo, da bodo člani kolektiva z razumevanjem sprejeli to informacijo. V. V.

Tovariš Udovc Anton na plinskem generatorju

sprejelo načelo, da se naj ne bi zaradi tega odpuščalo mlajše člane kolektiva. To stališče bo priporočilo organom upravljanja in tehničnemu vodstvu podjetja.

V ostalem je predsedstvo še razpravljalo o honorarjih za posamezna dela v organizaciji. Sprejelo je stališče, da se da po 3 din za dan, ko gre član kolektiva na zdravljenje in ki ga pošlje na zdravljenje socialno zavarovanje.

X X X

Na seji predsedstva so poleg članov predsedstva bili navzoči tudi predstavniki kulturno-prosvetnih društev, predsednik rekreacijskega odbora pri občin-

predlagani: Haberl Adolf kot predsednik, Sušin Viktor, Savič Momir, Vidovič Franc, Premec Jože, Gerhard Jože in Racki Viktor.

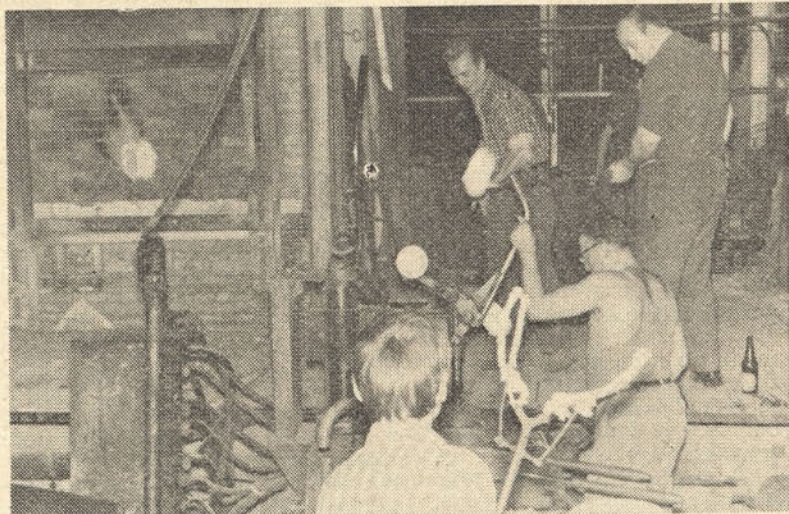
Problematika delovnih invalidov

Obširno je bila obravnavana problematika okrog delovnih invalidov v podjetju. Na sindikalno podružnico je prišlo več pritožb glede razlike in glede določanja povprečka plačevanja od posameznih brigad.

Predsedstvo je odločilo, da naj kadrovsko-pravna služba napravi točen seznam vseh invalidov, navede se naj višina razlike in brigade, po katerih posameznik sprejema razliko. Po sprejetju teh podatkov se naj skliče skupen sestanek vseh invalidov, da bi se pogovorili o njihovi problematiki.

Prve informacije o letnih dopustih

Predsedstvo sindikata je okvirno obravnavalo problematiko letnih dopustov in problematiko koriščenja počitniških domov v Bohinju in Portorožu. V kratkem bo DS podjetja sprejel pravilnik o delovnih odnosih, v katerem

Brigadir Arlič Stane s svojimi sodelavci pri izdelavi razsvetljave na stroju »Lajka«

SVETOVNI DAN ZDRAVJA
7. APRIL 1971

NORMALNO ŽIVLJENJE TUDI DIABETIKU!

(Poslanica za svetovni dan zdravja 7. april 1971)

Diabetes ali sladkorna bolezen je še v začetku tega stoletja veljala za hudo in nevarno bolezen. Če so jo ugotovili pri mladem otroku, je to napovedovalo pre zgodnjo smrt. Če so jo odkrili pri moškem ali ženski v naponu njihovih moči, se pravi v najmočnejšem življenjskem obdobju, je to pomenilo preobrat njihovih vsakdanjih navad in znatno zmanjšanje povprečne življenjske dobe.

Pred 50 leti — zadnje mesece leta 1921 — je dr. Frederick Grant Banting, mladi kanadski zdravnik, ki se je ukvarjal z raziskavami diabetesa, doživel, da so njegovi napori končno kronani z uspehom. Ob sodelovanju s Charlesom Bestom, svojim mladim sodelavcem mu je uspelo izolirati insulin, ki ga je že januarja 1922 z uspehom uporabljal pri zdravljenju bolnikov. To je bilo eno največjih in najčudovitejših odkritij sodobne medicine, ki je večini diabetičnih bolnikov do kraja spremenila usodo.

Nekaj časa so domnevali, da sta Banting in Best v laboratoriju v Torontu našla povsem zanesljivo orožje proti diabetesu.

Toda kmalu so morali priznati, da insulin v določenih primerih bolezen ne more do živega, kar je privedlo sveda do raznovrstnih in poglobljenih raziskav bolezni ter njenih mehanizmov in tudi insulina samega.

Raziskave so v zadnjem četrstoletju pripomogle do večjega števila pomembnih odkritij. Po zaslugi depotnega (počasi delujočega) insulina je bilo mogoče omejiti injekcije na eno samo dnevno. Dosegli so, da so začeli protidiabetična zdravila predpisovati oralno (skozi usta). Znova je prišlo do spoznanj, ki so potrjevala vrednost osnovnih naravnih metod v boju proti diabetesu s prehranjevalnim režimom in telesnim gibanjem.

Toda kljub tem odkritjem se zdi, da se diabetes širi po terenu in da mnogo oseb, posebno moških in žensk, po 40 letih življenja s preveliko telesno težo, zbolijo, ne da bi se tega zavedali.

Toda kako je treba zdraviti bolezen, kakor hitro jo ugotovimo? Danes lahko diabetični bolniki živijo in delajo normalno, lahko po svoji izbiri gojijo šport in lahko v polnosti uživajo svoje življenje.

Jasno je, da so v ta namen potrebni previdnostni ukrepi: glavni pogoj je zares natančno zdravljenje in prehranski režim, ki ga predpiše zdravnik. Diabetični bolniki morajo prav tako na občasne zdravniške kontrole pregleda, zlasti še med nekaterimi boleznimi in po njih, kot je npr. gripa, dalje med nosečnostjo, to se pravi v okoliščinah, ko se spremeni osnovna presnova. Pred poroko je pametno poiskati nasvet genetika, če gre za diabetične prednike v družini enega ali drugega od bodočih zakoncev.

Diabetes je še vedno resna bolezen: zanemarjati predpisano

zdravljenje, se pravi pogosto se izpostavljati resnim posledicam, kot so diabetična koma, slepota, obolenja ledvic ali živčnega sistema, kožna vnetja, predvsem pa degeneracija srca in ožilja.

Bolj ko smo poučeni o tej bolezni, bolj smo pripravljeni, da se borimo proti njej. Informacije in vzgoja lahko na vseh nivojih po-

spešijo zgodnje odkrivanje diabetesa in predpisom ustrezno zdravljenje.

Zdravniki in drugi zdravstveni delavci — medicinske sestre, dietičarke, farmacevti, zdravstveni vzgojitelji, socialni delavci — vsi igrajo pomembno vlogo v zdravstvenem prosvetljevanju javnosti.

»Prosvetljeno javno mnenje — aktivno sodelovanje prebivalstva so važna glavnicata za izboljšanje ljudskega zdravja«, to so besede, povzete iz uvoda konstitucije Svetovne zdravstvene organizacije, vrh tega pa še posebno primerne v primeru diabetesa, bolezen, ki prizadeva javno zdravstvo širom po svetu.

Dr. M. G. Candau
generalni direktor
Svetovne zdravstvene
organizacije

ROBERT LAWRENCE ALI VZORNO ŽIVLJENJE ZDRAVNIKA DIABETIKA

Donald Gould

Robert Daniel Lawrence je bil eden prvih diabetikov, ki je dokazal, da lahko človek s sladkorno boleznijo živi tudi dolgo časa, in to celo dobro; prav tako se lahko v svojem življenju udeležuje aktivno kakor kdorkoli drug.

Po poklicu je bil zdravnik. Umril je pred dvema letoma, v starosti 76 let, s čimer je približno za osem let prekoračil povprečno življenjsko dobo današnjega Angleža.

Diabetes so pri njem ugotovili dve leti prej, preden sta Frederik Banting in Charles Best leta 1921 v Torontu odkrila insulin. In vendar je živel še pol stoletja po razpoznavi njegovega diabetesa.

Čudovito odkritje insulina je prišlo za mladega doktorja Lawrencea še v pravem času, kajti tedaj se je on že vdal pričakovanju pre zgodnje smrti.

Veliko kanadsko odkritje pa mu je omogočilo, da je v svojem dolgem življenju diabetikom še mnogo pomagal.

Robert je preživel otroška leta v Aberdeenu, znanem pristaniškem mestu Škotske. Luka, vsa v srebrnem granitu, sloveča po svoji lepoti, bogata slaničnikov in znana po visoki kulturni ravni mestnega prebivalstva. Po študiju se je vpisal na tamkajšnjo univerzo, ki od leta 1494 ni prenehala vzgajati pomembnih znanstvenikov. Mladi Lawrence je dosegel visoko stopnjo na svoji ustanovi. Podelili so mu zlato medaljo v anatomiji, kirurgiji in medicini. Svoj doktorat iz medicine je dosegel leta 1916. Toda on nikakor ni spadal med posušene knjižne molje. Bil je eden izmed posvečenih duhov, ki je znal hkrati s študijem povezovati tudi dejavnost. Ni se zadovoljeval samo s svojimi univerzitetnimi lovorikami, temveč je težil za uspehi tudi na športnih igriščih. Približal se je mednarodnemu razredu v hokeju in kmalu po njegovem odhodu z univerze je neka študentska revija napisala o njem, da je bil »eden najpopolnejših ljudi, kar jih je poznala univerza«.

Brž ko se je usposobil za zdravniški poklic, se je Lawrence vključil v »Royal Army Medical Corps«, malo po drugem letu prve svetovne vojne.

Služil je predvsem v Indiji, kjer je prišel v stik z revščino in človeško bedo, presunljivejšo, kakor si je mogel sploh kdaj predstavljati in katere pač ne bo smel nikoli pozabiti. Po vojni je dobil podrejeno mesto na King's College Hospital in London. Njegova silna želja pa je bila, da bi postal kirurg. Toda za to je moral napraviti izpite, ki so pogoj za članstvo v Royal College of Surgeons of England (približno enakovreden državnemu izpitu v medicini). To so tudi preizkušnje, s katerimi se mora spoprijeti večina kandidatov.

Prvi del izpita vsebuje zahtevna vprašanja iz anatomije in fiziologije, ki terjajo podrobnejše znanje, kakor ga kandidat dobi na teh področjih med študijem na fakulteti, toda Lawrence je dejansko zlahka premagal to oviro v letih, ko je bil še mlad študent. Končni izpiti zahtevajo od kandidatov malone enciklopedično poznavanje bolezni, zlasti tistih, ki jih lahko zdravimo s kirurško tehniko. Razen tega zahtevajo izpraševalci, da kandidati pokažejo tudi praktično znanje v teh tehnikah.

Takrat, ko se je pripravljal na končni izpit, je Lawrence čisto po naključju zvedel, da je diabetik. Nekega dne je delal s klavirnim in dletom na lobanji v anatomski dvorani King's College Hospitala. Ponovil je operacijo, znano pod imenom mastoidektomija. Tu mora kirurg odpreti kost na bazi odzadajšnjega dela glave, da ope-

rira absces, ki ga povzroči vnetje ušesa.

Dandanes lahko zdravila, kot so penicilin ponavadi premagajo te vrste infekcije, morda preden mikrobi dosežejo lobanjsko kost. Mastoidektomije pa spadajo danes že v preteklost.

NA OCESU RANJEN

Med to operacijo, ko se je Lawrence ves koncentriral na lobanjo, pa mu je drobec kosti odletel v desno oko. Rana se je okužila in vnetje se je začelo širiti tudi na drugo oko (infekcija enega očesa namreč pogosto izzove vnetje drugega).

Jasno je, da so mladega zdravnika takoj sprejeli in prepeljali v svojo bolnišnico. Takole je opisal nesrečo sam: »V oddelku, kjer sem ležal kot bolnik, je imela nočna sestra navado, da je v mali sobi poleg moje učila bolničarke stažistke delati analizo urina. Tako so nekega večera slučajno analizirale moj urin in ugotovile visoko stopnjo sladkorja. Naš biokemik dr. C. A. Harrison je tedaj ugotovil, da imam v krvi dvakrat večjo količino sladkorja od normalne in je takoj ugotovil diabetes. Nikoli ni kdo domneval česa podobnega, kajti vse doslej so me imeli za mladega, zdravega in močnega človeka. Igral sem tenis in hokej, ne da bi občutil klasične simptome bolezni: nobene posebne žeje niti poliurije (čezmerno izločanje urina). Pa tudi potreba po spanju, ko sem delal pozno v noč, se mi je zdela povsem normalna in fiziološka, kadar študiraš tako malo privlačen predmet, kot je anatomija.«

Tako je neki mlad človek, ki se ni prav nič zavedal, da ima kakršnokoli bolezen, ki je bil močan na področju intelektualnih in fizičnih aktivnosti, nepričakovano spoznal, da je eden izmed tistih redkih ljudi, prizadetih s pomanjkljivostjo insulina v organizmu. Ta pomanjkljivost obstoji v nesposobnosti za pravilno predelavo sladkorja, ki je najvažnejši element za normalen prehranski režim. (Škrob se spremeni v sladkor v črevesju, še preden se absorbira v kri).

Seveda je Lawrence prav dobro vedel, kakšne resne posledice pomenijo te analize urina in krvi. Vedel je, da je sladkor glavna snov, ki jo nešteti milijoni telesnih celic uporabljajo za gorivo, da dobijo potrebno energijo za svoje različne naloge. Vedel je, da iz razlogov, ki še celo danes niso povsem razjasnjeni, pri dia-

(Dalje na 7. strani)

Članom in članicam kolektiva Steklarne Hrastnik čestitamo k prazniku dela z željo, da bi v prihodnosti imeli še več delovnih uspehov

Občinska skupščina Hrastnik

betikih ne more (ali pa vsaj ni mogel) normalno izgorovati sladkor telesnih celic, tako da sladkor, ki ga dobivajo iz hrane, ostane neuporabljen, se v krvi kopiči in izloča z urinom. Vedel je, da diabetik, ki pride v tisti stadij bolezni, ko začuti težave, lahko občuti, da se mu stanje izboljša, če iz svoje prehrane popolnoma izloči sladkorja kakor tudi živila na osnovi kruha in krompirja, iz katerih v črevesju nastaja sladkor.

Znano mu je bilo, da dieta sama ne more pozdraviti diabetika. Lahko pa za določen čas odstrani hujše težave in zmanjša procent sladkorja v krvi kakor tudi izločanje sladkorja v urinu. Toda odvzem sladkorja iz živil, iz katerih nastaja, ne more popraviti pomanjkljivosti celic, tiste pomanjkljivosti, ki jim onemogoča, da bi koristno uporabile svoj normalni vir energije, pač največjo pomanjkljivost celičnega kemizma.

Skratka, ko je Robert Lawrence spoznal, da je bolan za diabetesom, je vedel, da se mora pripraviti na zgodnjo smrt.

Kakih 20 let prej sta Rus Oscar Minkowski in Nemec baron Joseph von Mering jasno prikazala, da je bolezen v zvezi s pomanjkanjem neke substance. Izloča jo praviloma neka trebušna žleza, ki jo zdravniki imenujejo pankreas, slovensko trebušna slinavka.

Toda to dejstvo nikakor ni omogočilo, da bi ugotovili resnični vzrok bolezni niti ne dobili kako zdravilo zanjo. Čudežnega odkritja v Torontu do tedaj še ni bilo.

Tako je Lawrence blizu tridesetih let svojega življenja odpotoval v Italijo v Firence. Zanimal se je za umetnost in vedel je, kakšne zaklade bo našel tam. Tudi je upal, da bodo toplota in čudovitost dežele, kakor tudi honorarji, ki jih angleški zdravnik lahko zasluži s privatno klijentelo, skupaj omogočili, da bi njegovi zadnji meseci bili, če že ne prijetni, pa vsaj življenja vredni. Ker se je držal strogega režima in ker je do kraja vedel in poznal vse, kar je v zvezi z njegovim zdravstvenim stanjem, so bili prvi časi čudoviti. Hodil je na ples, igral tenis, sanj, ki si ne bi dopustil po nesreči v anatomski dvorani. Toda nekega dne je zbolel za bronhitisom, ki ga je strašno zdelal. Sam je simptome o pomanjšanju svojih moči opisal takole: »Vsa moja energija in jakost mišic sta prešli. Nisem več zmožел stopnic do sobe v mojem pensionu: zgodilo se je celo, da sem padel. Na srečo je bilo tam dvigalo, da sem se lahko rešil iz zadrege.«

Vendar je ves ta čas ostal v stikih z biokemikom dr. Harrisonom, ki je prvi potrdil diagnozo. Ta mu je prisil v Firence in ga obvestil o insulinu, ki so ga pravkar odkrili. Toda zdi se, da je bolnik, čeprav je šlo za njegovo lastno življenje, ohranil svoj poklicni skepticizem in ga ni bila volja, da bi se zanimal za te izredne novice, ki so prihajale z druge strani Atlantika.

BRZOJAVNI POZIV

Spomladi 1923 — nekaj več kot leto dni pozneje, odkar so svet preplavile prve vesti o odkritju insulina — je Harrison v ukazovalnem tonu brzojavil Robertu Lawrencu v Firence: »Imam insulin — deluje! Vrnite se takoj!«

Vsa zadržanost in ves njegov znanstveni skepticizem se nista mogla upreti temu pozivu in sočasni oblubi. S prijateljem iz Firence se je v nekem fičku odpravil v London. Ko sta se približala cilju, je bil Lawrence bolj mrtev kakor živ. Kdo ve, ali so bile temu vzrok rastoče bolezenske težave ali utrujenost od potovanja?

Tako se je zgodilo, da so ga nemudoma hospitalizirali v sobo za nezgode v njegovi stari bolnišnici, in od tega trenutka se je zanj začelo novo življenje.

Prav »od tega trenutka«, kajti njegov prvi obiskovalec je bil dr. Harrison in imela sta takoj živahen razgovor o tem, kako uporabiti čudežno novo drogo — insulin. Kolikšna sme biti prva doza? Sporazumela sta se za 20 enot, kar je lepo okroglo število.

V tem primeru je bila doza premočna. Zaradi pomanjkanja insulina ima diabetik v krvi preveč sladkorja. Vsekakor pa prevelika količina insulina učinkuje nasprotno in sladkor, s katerim krvni obtok napaja telesne celice pade pod tisto raven, ki jo potrebujejo za svoje delovanje. Živčne celice možgan še posebno prenehajo aktivno delati. Diabetik, ki dobi premočno dozo insulina (ali eno normalno dozo v trenutku, ko je nedohranjen ali pa so rezerve sladkorja v telesu posledično na nizki ravni), tvega, da se onesvesti, da se pogrezne morda v koma, in če je doza zares pretirana, da pride do fatalnega izida.

To je bil nemara skupek bistrih računov in čistega tveganja, kar je dalo povod, da je dr. Lawrence, pionir znanosti, dobil injekcijo insulina. Posledice so bile trenutno mučne, vendar mu niso prizadele trajne škode. Kakor hitro se je popravil, sta z dr. Harrisonom takoj eksperimentalno odkrila doziranje, ki je Lawrencu vrnilo in ohranilo vso bojovito gorečnost.

Lahko je razumeti, zakaj je Lawrence, ta prizadeveni zdravnik, ta poln žive inteligence, opustil misel na svojo prvo ljubezen, na kirurgijo. Zadnji hip iztrgan smrti, za katero je mislil, da je že neizbežna, je vse bolj razumel in spoznal vrednost življenja. Zato se je odločil za področje, na katerem bo ves svoj preostali čas in vse svoje sile lahko posvetil ljudem, ki jih tare in ogroža isto zlo, za katerim trpi tudi sam, a ga lahko obvlada in olajša po čudovitem odkritju insulina.

Nedvomno je priznaval odrešilno vrednost insulinu, ki sta ga Banting in Best identificirala in izolirala med skrajno raznoličnost biokemičnih snovi v žlezi pankreasa. Toda vedel je tudi (čeprav samo iz lastne izkušnje), da za to, da bi diabetiki imeli od tega kar največje korist, ne samo, da bi živeli, še zdaleč ne zadostuje zgolj redno jemanje čudežnega zdravila. Predvsem je bilo potrebno že takoj spočetka ugotoviti strogo bilanco njihovega stanja, da bi imeli možnost v povsem določenem okviru primernem zelo spremenljivim potrebam različnih bolnikov, predpisati način življenja, način prehrane in pa količino insulina, ustrezno za vsak posamezni primer. Nato pa jih je bilo treba imeti pod stalno zdravniško kontrolo, specializirano na tak način, da bi z zdravljenjem pridobivali izkušnje in da bi ustrezno preobratom, nastalim zaradi spremenjenih okoliščin (kot je npr. nosečnost ali celo

sprememba delovnega časa), lahko prilagodili tudi zdravljenje. Končno pa, in to je bil verjetno najvažnejši faktor, je Lawrence vedel, da diabetiki, njegovi sovrpini v nesreči, potrebujejo v svojem vsakdanjem boju opore in spodbude, da zlepa ne popustijo v disciplini, ki jim edina lahko ohrani zdravje.

Približno leto dni nato, ko je Lawrence postal eden prvih diabetikov, ki je redno dobival injekcije insulina, je dr. Harrison, človek, ki mu je dejansko rešil življenje, zapustil King's College Hospital in se zaposlil drugod. Delal je kot biokemik v bolnišnici, hkrati pa na medicinski šoli imel predavanja iz tega specialnega področja. Od tedaj se je poglobil v raziskave Lawrence sam. Delal je poskuse na živalih, na bolnikih in stalno tudi na samem sebi. Uporabil je vse postopke od najbolj klasičnih do najbolj nenavadnih, da bi odkril, kako na sladkor v krvi vplivajo

to napravo do popolne izčrpanosti. Dal si je odvzeti vzorec krvi pred takim poskusom in po njem; nato so to kri analizirali, da bi našli v njej kemične spremembe.

Dejansko pa te raziskave Lawrence niso privedle do nobenega pomembnega uspeha. In v tem se prav nič ne razlikuje od večine tistih sodobnikov, ki so se na tem občutljivem področju lotevali podobnih poskusov. Saj kemija diabetesa še do danes ni odkrila vseh njegovih skrivnosti kljub vsem dosedanjim, že ureničnim uspehom, posebno ne v načinu premagovanja bolezni.

Lawrence pa je odlikovalo še posebno razumevanje problemov in težav, ki tarejo diabetike. Tudi mu ga ni bilo enakega po energiji in silnosti, s katero je opozarjal na posebne probleme diabetikov.

Kljub svojemu navdušenju za raziskovanje pa ni bil človek, ki bi ostal skrit v samotni svojega

Zveza združenj borcev NOV občine Hrastnik čestita vsem članom ZB NOV in ostalim občanom k prazniku dela 1. maju z željo za dosego novih delovnih zmag

spremembe okoliščin in pa vpliv, ki ga v različnih razmerah utegnejo imeti spremenjene doze insulina.

V prvem obdobju znanstvene vneme in radovednosti so ga večkrat slišali, ko je sam s seboj govoril: »Dan je izgubljen, ko nisem napravil poskusa na sebi, bolniku ali na živali.«

NAPRAVIL SI JE NADOMESTEK ZA KOLO

Nekateri ga bodo kritizirali (in gotovo je nekaj tudi takih), češ da je uporabljal morske prašičke ali celo bolnike, da bi zadostil svoji goreči želji in prodril še globlje v svoje področje, jim moramo pač reči, da se je tudi sam prostovoljno izpostavljal neprijetnostim in celo tveganjem, ki so bila še mnogo večja kakor katera druga, ki se jim je sploh kdaj izpostavil kdo drug. V laboratoriju je pogosto sedel na neki vražji stroj, tako imenovani ergometrični bicikel. To je dvokolo klasične izvedbe in je videti povsem nevarno pritrjeno na nekakšen okvir. Toda ko sedete nanj in začnete pritiskati na pedale, se ne premakne. Trudite se, da bi kolo pognali nazaj, kljub zavornim silam, ki jo nadzira eksperimentator. Navdaja vas čuden občutek, da se mukoma vzpenjate v strm breg, ne da bi prišli naprej.

Lawrence je pogosto poganjal

laboratorija. Leta 1925, leto dni po imenovanju na King's College Hospital, je objavil knjigo »Življenje diabetika«, ki je v angleščini doživela že dvajseto izdajo in je bila prevedena v pet jezikov. V tem delu je na način, lahko razumljiv tudi preprostemu bralcu, jasno obrazložil bistvo diabetesa in vodilna načela za zdravljenje bolezni. To je bil njegov največji prispevek v njegovi osebni kampanji, da bi znova dvignil moralo, in utrdil voljo diabetika. Kajti povsem jasno je razvidno, da je človek, ki razume svoje probleme, dosti bolj oborožen, da se z njimi spopade mirno in uspešno.

Sledila so še druga dela, s katerimi je širil znanje med najširše sloje, in ki so vsebovala natančna navodila, kako je treba uravnovesiti prehrano za diabetike. Sodeloval je pri številnih zdravstvenih revijah ter v njih opisal svoje klinične izkušnje pri zdravljenju diabetikov in pri uporabi insulina.

Z leti je njegov vpliv narasel. Bil je močna osebnost in občutil je željo, da bi se v svoji stroki uveljavil. Leta 1931 je zapustil biokemični laboratorij, postal je zdravnik asistent na King's College Hospital in vodja diabetične zdravstvene službe, ki so jo pravkar ustanovili. S podelitvijo te funkcije so mu priznali stopnjo

(Nadaljevanje na 8. strani)

Avtomatska proizvodnja v marcu

V mesecu marcu plan po vrednosti pri avtomatski proizvodnji ni bil dosežen. Pojavile so se iste težave kot v mesecu februarju — predvsem radi neuspelega poizkusa proizvodnje stiskano — pihano. Kajti stiskalnica tvist ofl je izpadla iz produkcije, kar se pa izredno pozna pri doseganju vrednostnega plana.

Tudi na stroju, ki proizvaja rjavo embalažo, je bilo izredno veliko odpadka, kar se pozna pri skupnem rezultatu in % odpadka.

IS I je proizvajal steklenice bronzin, vegeto 80 gr, vemad 20 gr in steklenice lak za Nevo. Količinsko je bil plan dosežen s 95 % in po vrednosti s 70,8 %. Že v uvodu je naveden vzrok nedosege

plana. Vendar na rezultate tudi vpliva uvedba v proizvodnjo nove steklenice za lak za Nevo, kjer proizvodnja ni bila v redu in je bil sam odpad. Skupni odpad je znašal 16 %.

Stroj IS II je proizvajal steklenice refleksi, steklenice Ora in sok Talis Maribor. Količinsko je bil plan dosežen s 109 % in po vrednosti s 109 %, povprečni odpad je znašal 10 %.

Stroj IS III je proizvajal ves mesec stekleničke za penicilin 8 gr. Tu se vidi, kako lepi so rezultati, če ni nobene menjave v teku celega meseca. Količinsko je bil plan dosežen s 109 % in po vrednosti s 109 %. Povprečni odpad je znašal 5 %.

Stroj IS IV je proizvajal steklenice za brion 50 gr in miniaturne Bonekamp. To je proizvodnja rjave embalaže. Količinsko je bil plan dosežen s 101 % in po vrednosti s 123 %. Na tem stroju je tudi največji odpad, ki znaša 26,5 %.

Stroji so proizvedli preko 13.223.855 komadov steklenič v vrednosti 2.828.819,74 din. Celokupni plan je bil dosežen s 105 % količinsko in po vrednosti s 94,3 %. Povprečni odpad je znašal 11,2 %.

V mesecu marcu smo imeli pripombo na proizvodnjo penicilink, ki so imele rjave madeže na dnu. Zaradi tega smo zgubili dovolj delovnih ur, da smo stekleničke očistili. Pripomba je bila tudi na stekleničke Etol, kjer gotove stekleničke malenkostno odstopajo od predpisanih dimenzij.

Sedaj so zahteve posameznih kupcev izredno zahtevne, predvsem zaradi dimenzij. Potrebno bo že pri samem stroju bolj kontrolirati proizvodnjo.

r. r.

Robert Lawrence ali vzorno življenje zdravnika diabetika

(Nadaljevanje s 7. strani)

velikega strokovnjaka v tej stroki, tako da je število privatnih bolnikov v njegovi ordinaciji v Harley Streetu neprestano naraščalo.

SPOTIKLJIVO OBNASANJE

Hitro je postal važna osebnost v medicinskem svetu. Tako rekoč zasuli so ga s častnimi odlikovanji in funkcijami v raznih poklicnih organizacijah; podelili so mu častni doktorat na univerzi v Torontu kjer je bil odkrit insulin. Medtem pa je sam postajal vse bolj in bolj zadirčen in v svojem vedenju nevzgojen. Eden izmed njegovih biografov pripoveduje, kako je Lawrence, kadar je bil povabljen na slavnostno večerjo, skrbno pregledal ves menu, ne da bi hotel ugotoviti, če bi morali katero od jedi v njem za diabetika izločiti, temveč da bi ugotovil, ali mu bo potrebna dodatna doza insulina glede na kako jed, ki si jo je hotel na vsak način privoščiti. Če se mu je zdel jedilnik res nekoliko prebogati ogljikovih hidratov, si je zavihal rokak in si kar za mizo zapičil injekcijo, ne da bi se oziral na družbo dam na svoji levi in desni.

Toda čeprav se Robert Daniel Lawrence, posebno proti koncu svojih dni, ni trudil, da bi zakrival surovo nprav aberdeenskoga otroka, je vendarle vse do zadnjega ohranil svoj pogum in sočutje, ki sta bila silna in hkrati osorna. Napravil je diabetikom Velike Britanije ogromne usluge. Prepričal je H. G. Wellsa, da je napisal v TIMESU poročilo in dal pobudo za britansko združenje diabetikov, ki bi le-te v boju s to boleznijo ohrabilo. On je med zadnjo vojno obvestil vlado, da potrebujejo diabetiki posebne obroke in da ne morejo živeti ob čudni mešanici ribje in sojine moke, ki so jo delili obleganim

otočanom, da bi jim olajšali tegobe lakote. On je opozoril, da so diabetični otroci, evakuirani med to vojno iz mest na deželo, obsojeni, da umro zaradi nepravilne nege. Zato so ustanovili posebne centre za njih oskrbo.

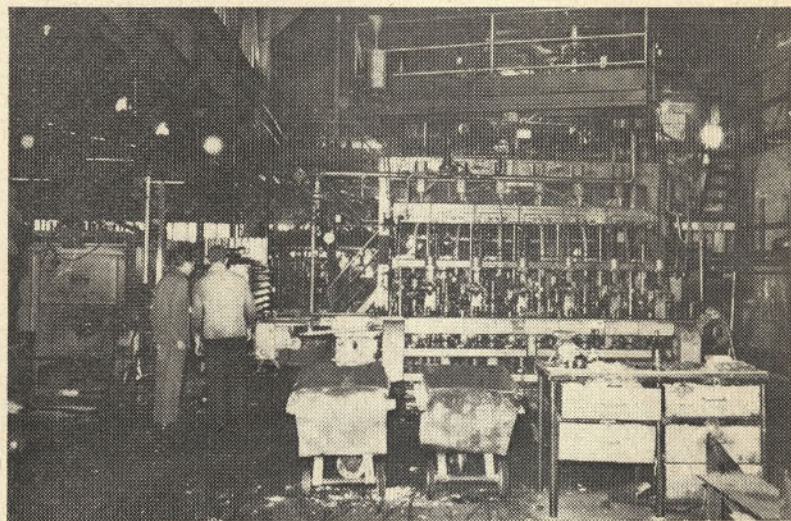
Toda ne samo s temi dobrimi deli niti ne z uporabo tehnične strokovnosti, temveč predvsem z vrednostjo svojega osebnega zgleda, ki je pač bil povsem nesebične narave, je Robert Lawrence najboljše služil diabetikom.

Deset let pred svojo smrtjo je bil žrtev hudega bolezenskega napada, ki ga je docela oslabil. Šest let pozneje, ko se je lahko premikal le še s palico in včasih celo s pomočnikom, je odpotoval v Toronto, da je tam sprejel diplom častnega doktorja.

Mukoma se je povzpел na estrado s palico in pomočnikom; nato pa je prišel trenutek, da bi moral stopiti naprej, da bi prevzel svoje odličje. Tedaj se je ločil od svojih dveh opor, stopil je na oder sam in sam prišel do svojega mesta.

Po smrti Lawrencea je neki bralec pisal reviji Združenja britanskih diabetikov. Priklical je v spomin odločno obnašanje starega moža. Omenil je tudi, kako so bolniki, ki so čakali nanj, »videli včasih velikega moža, ki je hodil med glavno ordinacijo klinike in svojim lastnim kabinetom, veselo preskakujoč po tri ali štiri stopnice, ki so bile vmes. Njegov zgled je hrabil nas vse.«

Iz tega lahko torej vidimo, kakšno odločilno vlogo je Lawrence igral v drami diabetesa. Vražji človek se nikakor ni dal premagati tej žalostni bolezni; kakšen drug morda že, on pa nikakor ne. In ko se je spustil v izzivanje in je občutil, da to izzivanje ni le prazna beseda, mu je uspelo prenesti svoj upor in svojo dinamičnost na tisoče diabetičnih sotrpinov.

IS stroj za izdelavo »ORA« steklenic

25-tonska peč ponovno v obratu

Po več kot dvomesečnem remontu 25-tonske kadne peči je bila pred dnevi dana v proizvodnjo prenovljena peč, na kateri obratuje popolnoma prenovljen stroj Hardford za proizvodnjo kozarcev in stiskalnice. Stroj Hardford so obnovili naši strokovnjaki. V začetku obratovanja so se pojavile manjše napake na stroju, kar je terjalo izpad proizvodnje kozarcev za nekaj dni. Ta izpad lahko zelo negativno vpliva na realizacijo v mesecu aprilu. Stiskalnica je že po dveh dneh dala redno proizvodnjo.

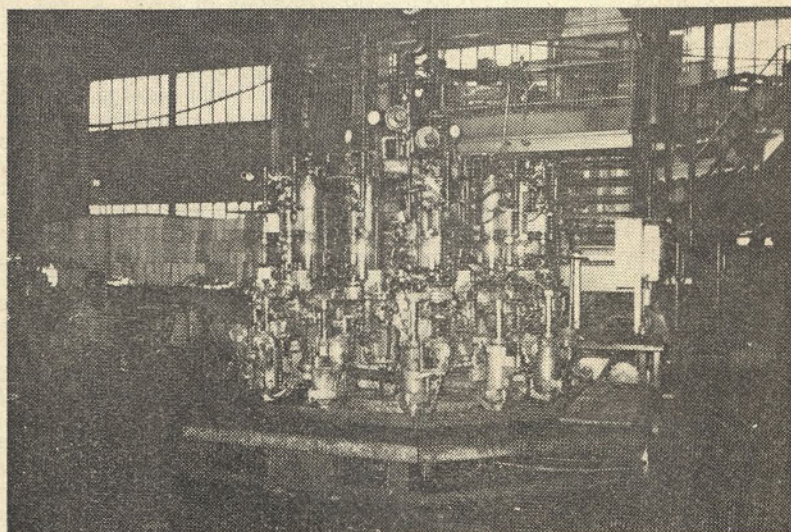
V mesecu aprilu je bilo potrebno napraviti hiter remont C banje, na kateri se proizvajajo predvsem kozarci za izvoz. Banja je bila že tako dotrajana, da je večkrat bil izliv steklene mase,

nastajala je že nevarnost, da pride do nesreče. Zaradi tega se je tudi odločilo, da se napravi hiter remont peči. C banja je bila predvidena, da gre v remont meseca avgusta. Po mnenju strokovnjakov bo sedaj vzdržala verjetno do do konca leta 1971.

Strokovnemu znanju in prizadevanju naših zidarjev-šamotarjev gre zasluga, da je bil remont v rekordnem času izvršen in zadnji teden meseca aprila je ponovno stekla proizvodnja. Izvršen je tudi remont na dnevni kadni peči, kjer se topi opalno steklo.

Toliki remont v enem mesecu se bodo sigurno odrazili pri realizaciji proizvodnje, kar bo potrebno nadoknaditi v naslednjih mesecih.

rigo

Pred dnevi je pričel obratovati prenovljen stroj Hardford za izdelavo kozarcev

Ob praznovanju mednarodnega praznika 1. maja čestitamo delovnim ljudem Hrastnika in jim želimo obilo delovnih uspehov

Krajevna organizacija SZDL
Hrastnik — spodnji del

Planinska postojanka Gore naj postane center rekreacije steklarjev in Hrastničanov

Prav z veseljem je bilo pogledati v nedeljo, ko je v nabito polni dvorani planinskega doma v Gorah zasedala letna konferenca planinskega društva Dol. Poleg planincev iz Dola, steklarne, kemične so letnemu občnemu zboru prisostvovali podpredsednik planinske zveze Slovenije dr. Bučar, predsednik zasavskega koordinacijskega odbora planincev tovariš Oblak in predstavniki planincev Trbovlje — Mrzlica, Trbovlje — Kum, Litije, Rimskih Toplic, Hrastnika, Zagorja in Lisc.

Poročilo predsednika tovariša Urbajsa je prikazalo plodno delovanje društva v pretekli mandati dobi. Kolikor so bili očitki in kritike na račun delovanja društva v preteklem obdobju, pa so sedanji občni zbor in gostje ocenili društvo kot zelo aktivno — društvo je v tej mandatni dobi napravilo izreden korak naprej k pridobitvi novih članov in ureditvi stanja v planinski postojanki. V kratkem času se je vključilo v društvo mnogo novih članov, tako da planinsko društvo Dol danes šteje 625 članov, 34 mladincev in 26 pionirjev. Občni zbor je menil, da je potrebno priteg-

odprtega tipa in ne moremo zapirati vrat drugim gostom. Predlaga se, da sindikalna organizacija sprejema in zbira prijave svojih članov tudi za letovanje v planinski postojanki v Gorah. Stroški letovanja so minimalni (za člane 28 din); ugotavlja se, da bo dom med letom popolnoma zaseden.

Predsednik gospodarskega odbora tovariš Kozole Drago ugotavlja v svojem poročilu, da je potrebno najprej urediti spodnje prostore doma. Dela v tej zvezi so v teku in bodo končana v naslednjih štirih tednih. Pokazala se je pa še ena možnost razširitve prostorov za obiskovalce doma, ker je lovška družina Dol vrnila društvu 2 sobi.

V preteklem letu se je realiziral sklep, da se je postavil kopalni bazen in vsi objekti, ki so potrebni poleg bazena. V zvezi s tem se je sprejela tudi naloga, da se uredi okolica doma. Ta dela so trenutno še v teku in bodo v grobem končana do praznovanja prvega maja. V tej zvezi se ureja v najlepših kottiških okolice 120 sedišč. Ploščo novega rezervoarja pripravljamo za plesišče, okolica rezervoarja pa bo nudila prijetno

deve. Društvo je namreč od januarja naprej redni plačnik vseh davkov, na drugi strani se društvu ne priznava status najmočnejše telesno kulturne organizacije v občini. Obljube, da bodo društvu ob koncu leta vrnjena vplačila, temeljijo na dokaj prhljivih tleh. Tudi predstavnik republiške planinske zveze je v svojem prispevku prikazal, da je to problem v večjih občinah, vendar vse občine na en ali drug način oproščajo planinska društva davščin, kar pomeni, da bi lahko tudi naša občina pokazala več razumevanja do planincev. Razprava tovariša Klanška, direktorja steklarne, je bila izredno konkretna in je nakazala naloge predvsem v smeri aktivizacije novih članov, potrebno je pridobiti v članstvo več mladincev in pionirjev, potrebno je pa dati vso pohvalo članom, ki so pridobili največ novih članov, med njimi je gotovo najbolj aktiven tovariš Žlindra Oto, ki je pridobil največ članov. Dom naj bi služil za oddih in rekreacijo vsem delavcem v hrastniški dolini.

Za aktivno delo v planinskem društvu sta bila dva člana odlikovana s srebrnim planinskim znakom; 6 članov pa z bronastim planinskim znakom.

V odbor planinskega društva so bili izvoljeni: Urbajs Ivan, predsednik; Klemenc Rudi, podpredsednik; Klemenc Franc, tajnik; Kozole Drago, gospodar; Pust Bine, pomočnik gospodarja; Germadnik Edo, blagajnik; ing. Erman Silvin, statistik; Matek

Janez, mladinski referent; Mravljak Brane, pionirski referent; Racki Viktor, propagandist; Klemen Jože, markacist.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Dolenc Anton, predsednik; Jakopič Maks in Kastelic Jože, člani.

V gospodarski odbor: Klanšek Jože, predsednik; ing. Jože Tušar, Podlunšek Adi, Gašparut Franko, Planinc Franc, člani.

Odbor za statistiko: ing. Erman Silvin, predsednik; Gabič Alojz, Kuhar Jože, Žibert Franc, Križaj Mirko, Volfand Viktor, Velej Milan, člani.

Delo dosedanjega odbora je bilo zelo plodno in aktivno, kar zagotavlja, da bo imelo članstvo tudi v prihodnjem obdobju vse, kar potrebujejo danes delovni ljudje za rekreacijo.

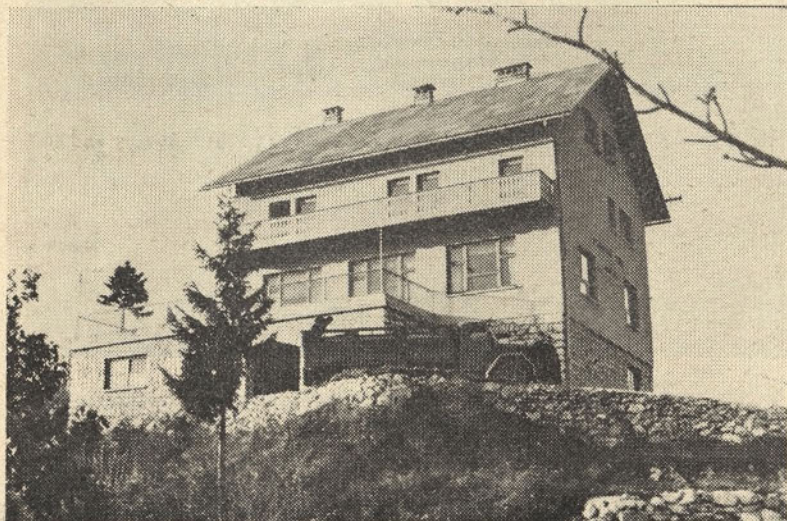
Dom bo postal drugi dom vseh članov delovnih kolektivov, kjer si bodo lahko po napornem delu v naravi in miru spočili in nabrali novih moči za nadaljnje delo.

Planinsko društvo Dol pa želi, da bi se še več članov vključilo v društvo in z aktivnim sodelovanjem prispevalo k temu, da bi se dom in okolica doma uredila tako, da bi nudila vse, kar potrebuje človek za aktivno rekreacijo.

Zahvala za uspeh in napredek v izgradnji doma gre predvsem kolektivu steklarne in vsem ostalim kolektivom, ki so razumeli potrebo po pomoči za obnovo doma in okolice.

Gore naj postanejo dom za letni oddih, rekreacijo in počitek vseh članov delovnih kolektivov Hrastnika — to je bil zaključek letne konference planinskega društva Dol-Hrastnik. To si tudi mi vsi skupaj želimo.

r. r.

Planinski dom v Gorah — vas vedno vabi

niti v planinsko društvo predvsem več mladincev in pionirjev. Pred društvu je postavljen izreden velik in to odgovornih nalog, zato je tudi občni zbor sklenil:

— Zbrati čim več naročnikov Planinskega vestnika.

— Imenovati je komandanta brigade tovariša Bedenik Rudija, ki bo skrbel in organiziral akcije za izgradnjo doma — zasavske kočice na Čemšeniku. To kočico bodo gradili planinci in bo nosila ime po umrlem predsedniku koordinacijskega odbora dr. Golobu.

— Za gradnjo doma na Čemšeniku se nakaže 100 din.

— V prihodnje bi organizirali planinski četrtak. Na ta dan bi se zbirali planinci ob določeni uri z namenom, da najdemo vsebino dela planincev kot celoto.

— Organizirali bomo 20-letnico obstoja društva in 10-letnico lastne planinske postojanke.

— Glavna naloga pa bi bila, da se nudi v domu dnevne ali večdnevne penzione za člane delovnih organizacij iz Hrastnika. Problem je v tem, ker je postojanka

okolje za tiste, ki se bodo želeli zabavati s kegljanjem. Ostane pa odprto vprašanje urejenega parkirnega prostora in igrišča za odbojko, rokomet in mali nogomet, kar pa bo skoraj urejeno.

Občni zbor je ocenil, da je bilo delo dosedanje oskrbnice Povše Anice v redu in ji je dal tudi vso pohvalo za njeno prizadevanje. Njena odpoved službe je društvo zelo prizadela. Presenetilo pa je društvo prijavo novega oskrbnika, Pavleta in Marjane Strgar. Sedanje novo vodstvo je društvu porok za vse najboljše v društvu, za dom in obiskovalce. Vse to je že nekajkrat potrjeno, kljub temu da delamo z novim oskrbništvom šele 3 mesece.

Na letnem občnem zboru je bilo izrečenih precej pikrih besedi na račun odnosov na relaciji društvo — občinska skupščina. Vse doslej so društvo davčni organi občine tolerirali in potrjevali vsako leto sklep o oprostitvi plačevanja davščin na prodajo alkoholnih pijač. Kljub neštetim razgovorom in tolmačenjem stališč republike do planinstva na naši skupščini ne uspemo urediti za-

Proslava 1. maja v Gorah

Na prvomajsko proslavo v Gorah, ki bo posvečena tudi 30-letnici vstaje jugoslovanskih narodov, bodo povabljeni vse delovne organizacije občine Hrastnik oziroma vsi člani sindikata, ker je ta proslava zamišljena kot osrednja prvomajska proslava.

V kulturnem programu bodo sodelovali:

Svoboda II. — godba na pihala in pevski zbor
Svoboda Dol — pevski zbor

Poleg kulturnega programa pa bo komisija za šport in rekreacijo organizirala tudi sindikalne športne igre v naslednjih panogah: odbojka, streljanje z zračno puško, kegljanje na ruskem kegljišču in kros.

Odbor je pripravil takle program za 1. maj:

Od 6. do 8. ure igra godba na pihala Svoboda II. budnico na terenu II. spodnji del Hrastnika in na Dolu.

Sporod v Gorah:

Ob 9. uri:

1. godba zaigra Internacionalo skupaj s pevskim zborom
2. slavnostni govor predsednika sindikata
3. pevski zbor zapoje (Delavsko pesem)
4. pevski zbor zapoje (Partizansko pesem)
5. godba — partizanska koračnica

Ob 10. uri:

Pričetek športnega tekmovanja:

- v odbojki
- v streljanju
- v kegljanju
- v krosu

Po končanem tekmovanju, ko bodo znani rezultati, zaigra godba in se podelijo nagrade za vsako športno panogo: za I. mesto velika steklena vaza z diplomom, za II. mesto manjša steklena vaza in diploma, za III. mesto mala steklena vaza in diploma.

Vabimo vse udeležence izleta v Gorah, da se prijavijo za tekmovanje v raznih disciplinah.

Odbor

Izgubili smo devet tovarišev

V četrtek 8. aprila 1971 se je ob 18.30 uri dogodila v jami Ojstro rudnika Hrastnik pri ZPT skupinska nesreča, zaradi katere smo izgubili devet delovnih tovarišev.

Tega dne je prišlo v Zapadnem polju na širokočelnem odkopu, na etaži III/6, kot 171, do vdora mulja, verjetno ob progi za do-

bolje. Zaradi te nesreče so bili preprečeni na zdravljenje v splošno bolnico Trbovlje:

Dominik Pavlič, rudar-jamski strelec, roj. 1928, iz Hrastnika.

Valentin Glinšek, rudar-kopač, roj. 1935, iz Hrastnika.

Jože Leben, rudar-kopač, roj. 1927, iz Hrastnika.

Anton Ramšak, rudar-kopač, roj. 1936, iz Hrastnika.

Franc Krajnc IV., rudar-kopač, rušak, roj. 1941, iz Hrastnika.

Vekoslav Zupančič, rudar-kopač, roj. 1938, iz Dola pri Hrastniku.

Alojz Blatnik, rudar-kopač, roj. 1934, iz Hrastnika.

Takoj po nesreči so pričeli z reševalno akcijo, ki je nato potekala neprekinjeno vse dotlej, dokler niso odkopali zadnjega ponesrečenega rudarja, tj. do 10. aprila t. l. Kraj te velike tragedije so takoj potem obiskali dr. Jože Brilej, podpredsednik skupščine SRS, Marjan Orožen, predsednik rudarjev, inž. Tone Tribušon, podpredsednik izvršnega sveta SRS, inž. Andrej Marinc, sekretar CK ZKS.

Naslednji dan, tj. 9. aprila t. l. so se ob 11. uri sestali v sejni sobi uprave ZPT na žalno zasedanje člani osrednjega delavskega sveta, predstavniki občinskih skupščin ter družbeno-političnih organizacij iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja, udeležili pa so se ga še Miha Marinko — član sveta federacije, Marjan Orožen — podpredsednik republ. skupščine SRS, Karlo Forte — rep. poslanec, Rudi Bregar — preds. mestnega sind. sveta Ljubljana, Stjepan Šaubert — predsednik sindikata del. ind. in rudarstva Slovenije in gl. republ. rud. inšpektor inž. Matija Cerovac.

Na žalnem zasedanju je govoril namest. preds. ODS Jože Pikl in na kratko opisal prizadetost celotnega kolektiva ob tej tragični nesreči. Domnevne vzroke o nastanku nesreče je na kratko podal teh. dir. ZPT, inž. A. Jermol, nato pa je predsedujoči prebral sožalne brzojavke in pisma, ki so jih do tega časa poslale na naslov podjetja delovne organizacije, družb.-pol. skupnosti in dr. pol. organizacije ter posamezniki. V nadaljevanju žalnega zasedanja je ODS sprejel nekaj sklepov, ki se nanašajo na plačilo pomoči družinam ponesrečenih rudarjev,

šolanje otrok ter preventivno zdravljenje tistih rudarjev, ki so se zdravili v spl. bolnici v Trbovljah zaradi posledic te nesreče. Ustanovil je v okviru skladov skupne porabe poseben fond, na katerega je možno nakazovati pomoč delovnih in drugih organizacij, v korist družinam smrtno ponesrečenih rudarjev. Sredstva se zbirajo na tekočem računu pri SDK Trbovlje, št. 527-720/1-3. Za organizacijo in izvedbo pogrebnih svečanosti je ODS imenoval 7 članski odbor, katerega so sestavljali: Jože Zorčič, inž., nam. gl. direktorja kot predsednik in člani: Ludvik Zalokar, Rado Kantušar, Marko Podkoritnik, Aleks. Kandušar, Franc Zdovc in Tine Lenarčič. ODS je še sklenil, da bo na svojem naslednjem zasedanju obravnaval poročilo o vzrokih nesreče ter o ukrepih, ki jih bo treba sprejeti v zvezi z nadaljnjo eksploatacijo premoga na področju, kjer se je dogodila nesreča.

slovi inž. Alojz Paučnik, pri pogrebnih svečanosti pa so sodelovali delavska godba iz Trbovelj, moški pevski zbor Zarja iz Trbovelj, ter uniformirani rudarji iz Hrastnika in Trbovelj.

Pokojni Jože Vrbič je bil pokopan 11. aprila 1971 ob 16. uri na pokopališču v Krmelju. V imenu podjetja in kolektiva se je poslovil od njega inž. Emil Kohn. Na pogrebu je sodelovala godba steklarne Hrastnik, moški pevski zbor iz Krmelja ter uniformirani rudarji iz Hrastnika in Zagorja.

Pokojni Srečko Kordon, Ivan Bedenik, Miha Zakošek in Rudi Prah so bili pokopani 11. aprila ob 17. uri na pokopališču na Doli pri Hrastniku. Tu je bila osrednja komemoracija za vseh devet smrtno ponesrečenih rudarjev. Od njih se je v imenu podjetja in kolektiva poslovil gl. dir. inž. A. Ivančič in Albin Zibret, preds. obč. sind. sveta Hrastnik, v imenu občinskih organiza-

Govor predsednika občinskega sindikalnega sveta

stavo lesa. Na širokočelnem odkopu je potekala v tem času faza rušenja. Pri tem delu so bili zaposleni štirje rudarji. Ostali del posadke in dostavljaletc lesa so v trenutku vdora pravkar končali z malico in se podali po progi za dostavo lesa proti širokočelnemu odkopu. Piš zraka in val mulja jih je zajel ter del umikajočih presenetil, kar je bilo zanje usodno. Kljub intenzivni reševalni akciji, ni bilo mogoče rešiti dragocenih človeških življenj. Iz podatkov, ki so bili znani takoj po nesreči, je smatralo tehniško vodstvo, da je do nesreče prišlo zaradi nenadnega vdora okrog 3000 m³ mulja, brez vsakršnega predhodnega znaka, tj. pritiska, dotoka vode in podobno.

Vzroke nesreče bo ugotovila posebna komisija.

V tej nesreči so izgubili življenje naslednji rudarji:

Ivan Bedenik, rudar-kopač, rojen 1926, iz Hrastnika.

Srečko Kordon, rudar-gospodar čela, brigadir, rojen 1927, iz Hrastnika.

Janko Lapornik, učni kopač, rojen 1934, iz Sedraža pri Laškem.

Henrik Matul, rudar-kopač, rojen 1933, iz Sedraža pri Laškem.

Franjo Pinterič, rudar-kopač, rojen 1932, iz Lopatinca pri Čakovcu.

Rudi Prah, rudar-kopač, rojen 1931, iz Hrastnika.

Jože Vrbič, rudar-vozač, rojen 1933, iz Krmelja.

Miha Zakošek, rudar-kopač, rojen 1932, iz Hrastnika.

V splošni bolnici v Trbovljah pa je zaradi posledic te nesreče dne 10. aprila t. l. umrl še Anton Janežič, rudar-uč. kopač, rojen 1939, iz Krmelja.

Velika množica Zasavčanov se zadnjič poslavlja od ponesrečenih rudarjev

Odbor za izvedbo pogrebnih svečanosti je pripravil poseben program, po predhodnem posvetovanju s prizadetimi družinami smrtno ponesrečenih rudarjev.

Pogreb pokojnih rudarjev Janka Lapornika in Henrika Matula je bil v nedeljo, 11. aprila 1971 ob 15.30 uri na pokopališču v Sedražu pri Laškem. Od njiju se je v imenu podjetja in kolektiva po-

cij iz Hrastnika, pred grobom pa so se od njih poslovili še Marko Podkoritnik, za druž. pol. organizacije in rudnik Hrastnik, Ivan Zagožen za organizacijo ZB NOV iz Hrastnika, Polde Majdič v imenu pevskega zbora Svobode I iz Hrastnika ter predstavnica družbeno-pol. organizacij iz Ljubljane. Na pogrebu je bilo navzočih okrog 8000 ljudi, med njimi so bili: Sergej Kraigher, preds. sk. SRS, Stane Dolanc, član izvrš. biroja ZKJ, Lidija Sentjurc, član sveta federacije, Miha Marinko, član sveta federacije, Marjan Orožen, podpreds. rep. sk. SRS, Janez Vipotnik, preds. rep. konference SZDL, Leopold Krese, predsednik rep. gosp. zbornice, republiški in zvezni poslanci iz Zasavja, predstavniki družb.-pol. skupnosti in dr. pol. organizacij iz Zasavja, predstavniki sindikalnih in drugih organizacij iz Ljubljane, uniformirani rudarji iz Velenja, Laškega, Senovega, Kanižarice, in Kočevja, rudnika Raše in sred-njebosanskih rudnikov Zenica, ter predstavniki njihovih podjetij in številni udeleženci iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja.

Na pogrebu je sodelovala rud. godba iz Hrastnika ter združeni pevski zbori iz Hrastnika in Dola pri Hrastniku ter zastavonoše sindikalnih praporov.

Spominu ponesrečenih rudarjev so se zadnjič poklonili tudi naši najvišji predstavniki republike

V ponedeljek 12. aprila t. l. je bil ob 16. uri pokopan v Lopatinu pri Čakovcu pok. rudar Franjo Pinterič. V imenu podjetja in kolektiva se je od njega poslovil Aleks. Kandušar. Pogreba se je udeležila rud. godba iz Zagorja, moški pevski zbor Loški glas iz

ševanja, o poteku organiziranja in izvedbe pogrebnih svečanosti ter o vsem ostalem, ki je bilo kakorkoli povezano s to nesrečo.

Na naslov podjetja, kakor tudi na naslov sindikalne organizacije, je prispelo skupno 115 sožalnih brzojavk in pisem. Z vsebino

Pogled na špalir rudarjev z venci iz svežih rož je bil mogočen in nepozaben

Zagorja ter uniformirani rudarji iz Hrastnika in Zagorja.

V ponedeljek 12. aprila t. l. ob 13. uri je bil pokopan na pokopališču na Kalu pri Szentjanžu pok. rudar Anton Janežič. Od njega se je poslovil v imenu podjetja in kolektiva Marko Podkoritnik. Na pogrebu so sodelovali rud. godba iz Hrastnika, moški pevski zbor Svobode I iz Hrastnika ter uniformirani rudarji iz Hrastnika.

Na vseh pogrebi so sodelovali zastavonoše sindikalnih praporov iz ZPT. Na posamezne pogrebne svečanosti so bili pravočasno organizirani avtobusni prevozi, položeni venci in opravljena vsa druga drobna organizacijska dela tako, da so pogrebne svečanosti potekale brez zastojev.

Odbor je skupno z drugimi sodelavci v podjetju imel na skrbi nato še razgovore s svojci ponesrečenih rudarjev, o njihovih problemih, ki so se pojavili po izgubi svojih najdražjih.

Tisk, radio in televizija so posvetili temu dogodku zelo veliko publiciteto. Sproti so obveščali preko svojih informativnih sredstev občane v naši republiki in v drugih republikah, o poteku re-

teh, smo seznanili družine pokojnih naših sodelavcev, kakor tudi vse delovne enote ZPT.

V počastitev spomina vseh devetih ponesrečenih rudarjev so poslale številne delovne organizacije, družbeno pol. skupnosti in dr. pol. organizacije, trg. podjetja s kurivom in posamezni občani, številne žalne vence, ki so bili položeni na grobove vseh devetih izgubljenih tovarišev.

Izgubili smo devet dragocenih tovarišev, devet dragocenih življenj in devet družinskih očetov. Naravne sile so jih iztrgale iz naših vrst in jih uvrstile v vrsto tistih tovarišev, ki so svoj krvni davek v rudarstvu prispevali že v preteklih letih in desetletjih, odkar kopljemo premog v naših krajih. Ob tej nesreči in tragediji smo si edini, da bomo napravili vse in poiskali vse možnosti ter uporabili vse znanje, da bi v bodoče preprečili in onemogočili delovanje naravnih sil tako, da bi v prihodnje ne prihajalo do tako hudih nesreč.

Slava spominu vseh devetih naših izgubljenih tovarišev!

Povzeto po časopisu »SREČNO«

Solidarnost ob težki rudniški nesreči

Ne samo kolektiv Zasavskih premogovnikov, tudi celotni kolektiv steklarne je presunila vest o težki nesreči v rudniku Hrastnik, kjer je moralo darovati svojega življenja 9 rudarjev. Z besedami se ne da zapisati, kako sočustvujemo z družinami ponesrečenih rudarjev, kajti izguba moža, očeta in sina je nenadomestljiva in bolečina je toliko hujša, ker je veliko otrok ostalo brez očeta. V tistih dneh, urah, ko se je razširila vest, kaj se je zgodilo v ojsrški jami, so tudi naši člani kolektiva nemo obstali ob

talilnih pečeh, na drugih delovnih mestih in z grozo čakali, koliko življenj je terjala jama.

Sestali so se predstavniki samoupravnih organov, sindikalne organizacije in družbeno-politični delavci ter počastili spomin na preminule rudarje. Ob tej priliki so določili 10.000.—din za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev. Črna zastava se je spustila z droga tovarne, vendar spomin na tragično nesrečo naših soobčanov bo ostala v naših srcih v trajnem spominu.

rigo

Spoštovani urednik!

Po dolgem času se vam zopet javljam. Tokrat iz Beograda. Po enem letu služenja vojske v Valjevu sem dobil prekomando v Beograd in to na Karaburmo. Tu sem na kapiji.

Pozdravljam vse delavce v našem kolektivu, posebno pa še tovariše v strugarski in cizlerski delavnici.

Lepo pozdrav od vojaka
SENTJURC BORISA
V. P. 1279
BEOGRAD

Tovariš urednik!

Zahvaljujem se vam za redno pošiljanje »Steklarja«. Pozdravljam vse člane kolektiva posebno pa sodelavce strugarske delavnice ter želim kolektivu mnogo delovnih uspehov ob Prazniku dela 1. maju

vojak
ZORAN KLEMEN
V. P. 4795/35 VE-28
BEOGRAD

Zdravo Boris!

Razveselil sem se tvojih vrstic, hvala zanje. Tudi mi te lepo pozdravljamo! Časopis boš prejemal na novi naslov.

Urednik

Zdravo Zoran!

Lepo se ti zahvaljujem za razglednico Beograda, kakor tudi za čestitko ob našem prazniku. Tudi mi ti želimo, da bi ga čim lepše praznoval.

Pozdravlja te urednik!

Tovarniški dimniki

Mogočno dvigajo se v nebo
in črni dim v zrak bruhajo.

Okoli pa vročine sij
nasičen zrak, pritiska k tlom
in spodaj skoro je polom.
Gori v steklarskih tam pečeh,
vročina solzo stisnila je v oči.

Obrnil sto in stokrat se
steklar pri delu je in za
okolico mu ni bilo mar.
Čeprav okrog njega mladež
se vrtil, za šale in norosti njemu ni.

Naredil v času svojega
je dela mnogo že stvari,
oblikoval jih in obraz od sreče mu žari.
Ostal on zvest je svojemu poklicu,
čeprav mu dan za dnem je tekkel pot po licu.

Kurili najprej so peči z drvni
steklarjev predniki vam pohorski.

Leta spreminjala so svet
in z njim v steklarstvu
rojeval se je preokret

Je star obrat porušil se do tal,
namesto njega pa je nov nastal.
Ugasnile z njim se tudi stare so peči,
a v novih steklo še lepše se tali.
Bali so se slabiči za obstoj,
a drugi verjeli so v nov razvoj.

Uganke so se razvolzljale in
mnogim novim delavcem zaslužek dale.
Je delavec — steklar nešteto krat že
stisnil pest, ker to velevala mu
delavska je vest.

Edino v složnem delu je rešitev,
kolektivu vsakem je to največja pridobitev.
Jok, stok, prepiri in nerganje,
morale že zdavnaj biti naše bi le sanje.

Odhajajo starejši, od njih naj
mladi se učijo in delovnih tovarišev
naj nikdar ne sramotijo.

NAGRADNA KRIŽANKA

GLAVNO MESTO BOSNE IN DOGAJANJE, KI GA BOMO OD 5. DO 8. MAJA SPREMLJALI Z ZANIMANJEM IN Z VSO POZORNOSTJO			DELAJSKI SVET	TOČKA, IZ KATERE IZHAJA ZARČENJE	VIRTUOZ, MAESTRO, SPRETNEL	ITALIJ. KOMEDIJOGRAF (CARLO)	TRETI, PETI IN ČETRTI VOKAL	KOPER	STARA POVRŠINSKA MERA	NOGOMETNA SPLITSKEGA "HAJDUKA"	POSEBEN PARTIZANSKI NAČIN VOJSKOVANJA	ROBERT LACOSTE	IZMEČEK, IZGON	KRATEK MOŠKI PLEŠ			(MOŠKA ALI ŽENSKA) SPALNICA, NAJSVETJEJE	2
															MOKROTA	RIMSKA 1500		
																STARA DOLŽINSKA MERA		
SESTAVIL: K. DREMEL	UMRLI PRED SEDNIK ZAR	ZAPREKA																
DEL GLAVE			POSEL, OPRAVIL					AMER. HUMOR. PISATELJ (GEORGE)				PASTIRSKA PESEM, IDILA						
								KARLOVAC										
GARDNER			KRATICA NASTEVANJA				STRUPEL PLIN					AVSTRALSKI MEDVEDEK, VREČAR						AVSTRALSKI NOJ
							DOHODKI OBČINE											
MLEČNI IZDELEK			POZITIVNA ELEKTRODA						RIMSKA 6			RIMSKA 100	ROČNI VOZ NA DVEH KOLESIH					
												PASMA, SORTA	TLAKA, DAVEK V DELU					
DOBA, VEK			CANKARJEVA ČRTICA					VRSTA RASTLINE	IGRALKA KRALJEVA							OLIVER MLAKAR		
																FILM, IGRALKA GARBO		
PARADIŽ			STANIČJE, CELIČJE						VEČERNI MRAK							JUŽNOAFRIŠKA ANTILOPA		
			ZEMLJEP. POJEM (ISTRA)						VRTILJAK, STRUŽNICA							TOVORNA ŽIVAL		
	IME OPERNE PEVKE TEBALDI	JUNAŠKA PESNITEV GRŠKI MATERIAL, FILOZOF		BOGASTVO GOZDOV	DRŽAVA V ZDA	REKA NA DOLENJSKEM ITALIJ. RESES. SLIKAR					HRVAŠKA SKUPŠČINA						OCET	NEMŠKI MEŠČAN, FILOZOF (GEORGE)
											LADJA NA TRI VRSTE VESEL							
NASILEN POLITIČNI PREVRAČ										TOPE TOMŠIČ			UPADANJE MORJA					
										LJUBLJAN. IGRALKA BAD-MINTONA								
NARAMNIK, NARAMNI OKRAS NA ČASTNIŠKIH UNIFORMAH							VRSTA DOLGOREPE PAPIRE						GRŠ. BOGINJA, AHILOVA MATI					
													MESTO V SZOB KASP. MORJU					
NIKELJ		BODEČ PLEVEL					TOVARNA V LJUBLJANI					OBTEŽ, NAPOTA						
		VRTNA HIŠICA					ZMAGA V SAHU					EVROPSKI VELETOK						
NAGLASNO ZNAČENJE, OSTRIVEC			POLOBLA, POLUTA												TITAN	VISOKA GORA V SVICI	RENIJ	ASTATIN
			RICHARD STRAUSS															TANTAL
SKRBNIK, VARUH						DOMAČE MOŠKO IME (IGNAC)				PREDSTOJNIŠTVO, REKTORSKI URAD								
MEJNA REKA MED SOVJ. ZVEZO IN IRANOM						IME TREH PERGAMSKIH KRALJEV				LETNINA, OBROK PO DOGOVORU								

NAGRADNA KRIŽANKA

Za pravilno rešitev današnje križanke razpisujemo 7 nagrad:

1. nagrada: 30 din
2. nagrada: 20 din
3. do 7. nagrada: po 10 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja« Hrastnik. Pri zrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, 21. maja.

NAGRAJENI RESEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno 5. 4. 1971 smo prejeli 100 rešitev. Zreba je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada (30 din): Povše Vili
2. nagrada (20 din): Žagar Lea
3. do 7. nagrada (po 10 din): Kalšek Boris, Peklar Mirko, Pirc Milena, Žerko Franc, Guna Heda.

RESITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: celost, askeza, T. B., Benetke, Stalin, R. I., Gal, Doon, ar, Maras, Gorje, komercialist, Ankar, raster, Ibar, zdaničev, R. M., Rab, ata, O. R., demarša, krt, Slovenija, M. V., Evita, šala, Aleko, alizarin, Arp, atek, kamariša, S. D., Ios, I. V., Rade, Kamerun, kadi, ocena, amaterstvo, akademik, Tate, Auger, makaroni.

Obvestilo

Člane delovne skupnosti Steklarne Hrastnik obveščamo, da bomo v prihodnje pri odpovedi delovnega razmerja upoštevali samo odpovedni rok. Zato naj vsak, ki namerava prekiniti delovno razmerje, dostavi odboru za razmerja iz združenega dela in kadre svojo odpoved.

Odpovedni roki so:

- do 5 let delovne dobe 1 mesec;
- od 5 do 15 let delovne dobe 2 meseca;
- od 15 do 30 let delovne dobe 3 mesece;
- nad 30 let delovne dobe 4 mesece.

Prosim vse člane delovne skupnosti, da upoštevate gornje obvestilo.

Kadrovsko pravna služba
Steklarne Hrastnik

KADROVSKE VESTI

PRISLI V PODJETJE

Jovan Mihael, delavec težak; Gril Milena, kontrolor stekla; Zalelet Adalbert, konstruktor; Bajda Franc II, krogličar; Koritnik Bojan, cizeler; Pilih Drago, ključavničar; Ojsteršek Božo, kovinostugar; Gerhard Mihael, voznik viličarja; Vujasinovič Nedo, pomožni delavec.

INVALIDSKO UPOKOJENA:

Rajič Angela, kontrolor stekla; Zagorc Štefan, dežurni gasilec.

ODŠLI IZ PODJETJA NA LASTNO ŽELJO

Otorepec Katarina, odnašalka stekla; Medved Antonija, kontrolor stekla; Holešek Jožica, kontrolor stekla; Špajzar Marta, pomožna delavka v brusilnici; Jenčič Jelka, odnašalka stekla; Pfeifer Branko, skladišni delavec.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Kandolf Janez, skladiščnik kartonov — sina; Zmazek Stanko, steklar — sina; Kastelic Štefanija, merilka — hčerko; Tramte ing. Franc — hčerko; ing. Mrcina Maks — sina.

POROČILI SO SE

Stražar Nada, odnašalka in Habrun Slavko; Kukovič Zdenka, skladiščna delavka in Mekše Albin, nabiralec stekla; Milkovič Zora, skladiščna delavka in Frokaj Toma.

POPRAVEK

V »Steklarju«, številki 4 z dne 5. 4. 1971, se je v članku pod naslovom »Iz dela občinske skupščine Hrastnik«, na strani 5 vrnila napaka, in sicer: v drugem odstavku pod točko 1 pri Krajevni skupnosti Hrastnik — spodnji del je navedeno, da honorar prejema predsednik in vodja finančne službe, dejansko pa bi moralo biti napisano, da honorar prejema tajnik in vodja finančne službe, predsednik krajevnne skupnosti pa prejema le občasno nagrado. URAD TAJNIKA

Urejuje uredniški odbor: Strgaršek Janko, glavni in odgovorni urednik. Člani uredniškega odbora: Cvelbar Lidija, Premec Jože, Halzer Vili, Razpotnik Mirko, Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. — Izhaja na štirih straneh skupaj z listom »Steklar« vsak mesec. Naslov »Glas mladih« glasilo Zveze mladine Steklarne Hrastnik, tel. 81-622 — interno 26. Tisk in klišej CETIS grafično podjetje Celje.

Štafeto mladosti smo svečano sprejeli

Sesti april smo pričakovali vsi z veseljem. To ni bil navaden dan. Hrastničane je počastila zvezna Štafeta mladosti. Svojo pot je začela tam na Primorskem, jo nadaljevala po slovenskih mestih in vaseh vse tja do Prekmurja, kjer smo jo predali tovarišem bratske republike Hrvaške, ti pa jo bodo ponesli naprej do cilja, v Beograd k našemu tovarišu Titu.

Vedeli smo, da čaka Štafeto mladosti dolga pot in da se bo v posameznih mestih in vaseh ustavila le za kratek čas. Zato smo se morali tudi mi Hrastničani čim bolj pripraviti na njen sprejem. V ta namen je predsedstvo občinske konference ZMS Hrastnik sestavilo pripravljalni odbor iz predstavnikov vseh hrastniških gospodarskih organizacij, družbenih ustanov in družbenopolitičnih organizacij. Na dveh sestankih smo se natančno dogovorili, kako bo potekala celotna proslava Štafete mladosti; to je njen sprejem

pri Doležaleku za Savo, pot proti središču mesta, proslava na Trgu revolucije in pa odhod štafete proti Dolu in Rimskim Toplicam. Natančno smo se dogovorili tudi za lokalne štafete, ki naj bi pritele z vseh koncev Hrastnika zvezni štafeti nasproti. Vsak je vedel za svojo nalogo in bili smo prepričani, da bo vse potekalo tako, kot se spodobi za tako manifestacijo.

Mladincem Steklarne Hrastnik je bila poverjena važna naloga, da organizirajo sprejem zvezne štafete, ki pride iz Trbovelj in jo popeljejo mimo naselja Podkraj, preko mostu čez Savo, mimo steklarne do kemične tovarne, od koder nadaljujejo njeno pot mladinci iz kemične in pa pionirji šole narodnega heroja Rajka.

Na svečani dan je bilo vse nared. Mladinci našega podjetja, bilo nas je čez trideset, smo se zbrali v svojem klubu že ob treh

Posnetek je iz lanskega leta ob Titovi štafeti

popoldne, da bi se še zadnjič dogovorili o vseh podrobnostih pri sprejemu štafete. Kmalu za tem smo se razporedili v pisanih skupinah ob celotni poti, ki nam je bila poverjena. Največja skupina je šla do Doležaleka za Savo, da bi kar najslovesneje pozdravili tovariše iz Trbovelj in sprejela od njih štafetno palico.

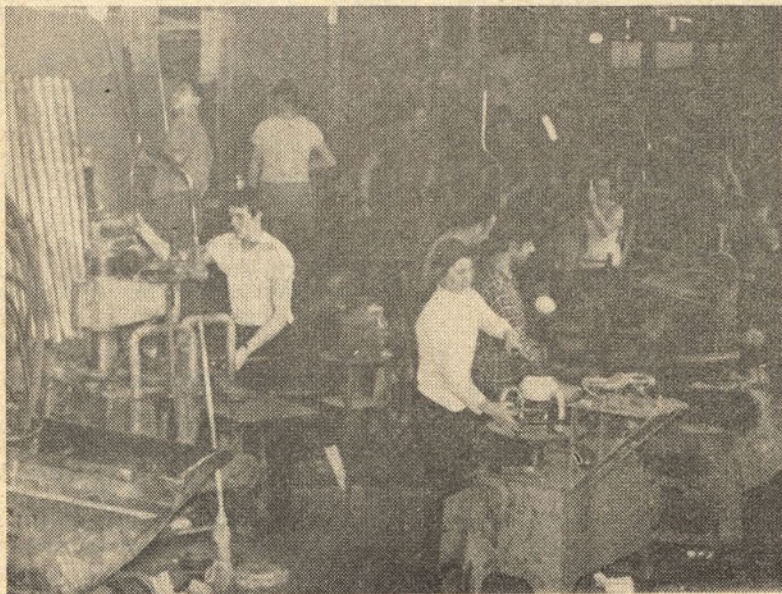
Prihod štafete do Doležaleka je bil napovedan ob 17.25, vendar je imela v Trbovljah nekaj minut zamude. Čeprav je bilo vreme nekoliko hladno, so mladinke in mladinci v belih bluzah in srajcah ob vsej poti veselo kramljali in se veselili prihoda štafete.

Sprejem pri Doležaleku je bil tak, kot smo si ga želeli; svečan, prisrčen in radosten. Mladinci iz Trbovelj in naši, ki so jih pričakali, so se za hip pomešali med seboj, takoj za tem pa se je že pomikala naprej pisana skupina deklet in fantov, kolesarjev in avtomobilov, v sredini na čelu pa je že nosil veliko štafetno palico naš mladinec. Veselo je bilo gledati mlade obraze pri izmenjavanju štafetne palice ob vsej poti in kar naenkrat smo bili mimo steklarne, ko so štafeto sprejeli mladinci iz kemične tovarne. Ti so jo ponesli naprej do križišča, kjer jih je že pričakovala velika množica pionirjev in mladincev v delovnih uniformah, v športnih dresih, v pionirskih in vojaških uniformah. Tu so bili tudi vsi nosilci lokalnih štafet. Vsa ta pisana karavana je krenila med zastavami proti Trgu revolucije, na čelu pa je tekkel z zvezno štafetno palico mladinec iz »Sijaja« v delovni uniformi.

Na Trgu revolucije je bila že mnogo prej zbrana velika množica občanov, med njimi največ šolske mladine, ki je obkrožila tribuno, pripravljeno za svečanost. Sprejem štafete je bil več kot pri-

srčen. Ob spontanem ploskanju in igranju godbe na pihala je bilo še lepše pogledati na pisano skupino mladih, ki se je pomikala skozi špalir množice in se ustavila pred tribuno. Ko so nosilci štafetnih palic zavzeli svoja častna mesta na tribuni, je spregovoril pozdravne besede tovariš Malovrh. V kratkih besedah nas je spomnil na vsem znano, težko prehojeno pot našega dragega jubilara, našega priljubljenega voditelja tovariša Tita. Govoril je o njegovi težki mladosti, o vstopu med proletarski razred in komuniste, katerih kmalu je postal tudi veliki voditelj. Nadalje je poudaril Titovo veliko vlogo in zaslugi pri borbi naših narodov proti fašističnim okupatorjem in v socialistični revoluciji. Kaj bi še naštevali njegove zasluge v vojni družbeni izgradnji, v povezovanju bratskih jugoslovanskih narodov kot velikega politika in državnika. Na koncu je tovariš Malovrh v imenu vseh Hrastničanov zaželel tovarišu Titu ob njegovem 79. rojstnem dnevu še mnogo osebnih sreč in zdravja ter mnogo uspehov pri vodenju naše SFRJ. Zatem je naša mladinka Nevenka Bratuša prebrala čestitko delovnega kolektiva Steklarne Hrastnik, za Bratuševo pa so svoje čestitke prebrali še predstavniki TKI, Sijaja, Zasavskih premogovnikov in šole. Na koncu svečanosti je tovariš Ramšak Viktor prebral pozdravno pismo tovarišu Titu, ki smo ga poslali z zvezno štafeto mladosti hrastniški mladinci.

Ob igranju godbe se je skupina mladih na čelu z zvezno štafeto še enkrat pomaknila, tokrat v drugo smer. Odšla je naprej, proti mnogim mestom in vasem, proti množicam delovnih ljudi, ki vsi žele pozdraviti svojo štafeto, prispevati čestitkam dragemu tovarišu Titu.

OB MEDNARODNEM PRAZNIKU DELA 1. MAJU

ČESTITAMO VSEM ČLANOM KOLEKTIVA

MLADINSKA ORGANIZACIJA

1. MAJ PRAZNIK DELAVSKEGA RAZREDA

Letošnji prvi maj, praznik dela delovnih množic naše domovine, vsega sveta in vseh naprednih demokratičnih ljudi, prazno-jemo mi v znamenju enotnosti delovnega ljudstva v borbi za ustvaritev in čimprejšnjo doseg socializma, v znamenju borbe za trajni mir in za bratstvo med vsemi svobodoljubnimi, demokratičnimi, naprednimi in poštenimi ljudmi sveta, ki se nam pridružujejo na ta dan s svojimi težnjami.

Prvi maj, praznik dela, ki ga že dolga leta praznuje ves napredni svet, sovpada letos v svojstveno okolje, saj letos slavimo 34-letnico prvega Kongresa zveze komunistov Slovenije, 30-letnico ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije, 26-letnico osvoboditve jugoslovanskih narodov izpod fašističnega jarma in 21-letnico delavskega samoupravljanja.

Že več let traja boj Združenih narodov proti agresiji, proti agresorjem, za katerimi stoji kapitalistični in imperialistični hujskač, ki jim ni za mir in jim ni do tega, da bi narodi živeli v miru in v miru ustvarjali, ni jim mar nerazdružna enotnost demokratičnih držav, zlasti neopredeljenih, ki ne pripadajo nobenim blokom in ki žele v miru obnavljati in z ustvarjalnim delom preiti v novo obliko družbenega življenja, v socializem. To so silnice, ki dandanes gibljejo svet. Nasproti očitnemu in neprestanemu hujskanju na vojno, vsiljevanju vodstva in zahtevami po podreditvi stoji naš svet, ki ga v resnici lahko imenujemo svet novih idej, nove družbene strukture, novih odnosov človeka do človeka, novega poleta dela kot edinega sredstva za velike cilje, svet delovnih miroljubnih ljudi, ki grade sami in sami sebe upravljajo. Zato pošiljamo pozdrave vsem onim, ki se nam posebno ob prazniku prvega maja pridružujejo s svojimi borbennimi zahtevami in željami po miru. Zato naj bo letošnji prvi maj praznik naših delovnih zmag in praznik dela ter miru.

Naša pravilna in dosledna borba za socializem, za mir in sodelovanje med narodi je tisto, zaradi česar besnijo naši sovražniki vse bolj in bolj proti nam. V borbi proti nam si dovoljujejo vsa sredstva, pa še tako podla in umazana, samo da bi bila ta sredstva ostrejši pesek v oči svetu, narodom, ki nas poznajo še iz časa vojne s fašisti, posebno pa še po našem povojnem, nenehno napredujočem življenju.

Naše in vseh svobodoljubnih narodov, napredno usmerjenih delovnih množic letošnje prvomajske parole so: delo, kruh, mir, bratstvo in enotnost demokratičnega sveta, ter konec imperialističnega hujskanja na vojno, konec vojne v Vietnamu, Kambodži, na Srednjem vzhodu in vseh zemljah sveta, kjer kalijo svobodni njihov notranji razvoj in se vmešavajo v njihove notranje zadeve. Konec prelivanja krvi za tuje koristi.

Poglejmo, kako je pri nas, v domovini narodov, ki stremijo vsi za istim ciljem, za ustvaritev so-

cializma! Koliko novega, velikega bi lahko našli, če bi hoteli pregledati storjeno delo od osvoboditve pa do danes. Proge, tovarne, hidrocentrale, mesta, naša zakonodaja, upravljanje podjetij po delavcih, vse to je sad našega truda in vse to smo dosegli pod vodstvom naše partije in tov. Tita.

Pot, ki smo jo prehodili v vsem povojnem času, je že precejšnja, toda še neprimerno daljša, večja

in lepša je pred nami. Z naglim tempom dela in razvoja smo v tako ogromni meri prekosili vse dežele, ki so bile manj porušene od vojne kakor naša, da smo danes že daleč pred njimi v obnovi in izgradnji. Toliko smo napredovali in ustvarili z močjo svojega uma in sproščenih delovnih rok, da se nam čudi ves svet. Čudijo se nam in se od nas uče vsi pošteno misleči ljudje, naši prijatelji, ki pozdravljajo naše delo, ka-

kor svoje. Tudi napake pri tem tempu našega razvoja priznavamo in jih odpravljamo. Naši uspehi pa so začudili in prestrašili tudi naše sovražnike, ker so ti uspehi za vedno pretrgali njihove zaslužnevalne nakane nasproti nam, nakane, ki se pojavljajo v obliki diktiranja poti v socializmu. Petletni plan, ki nam je s svojim načrtom ustvarjenem sredi uporne borbe in naporov ustvaril pogoje za doseganje takih uspehov, ta plan ni bil samo temeljni kamen naše bodočnosti, temelj stavbe socialistične družbe in kašipot v čas, ki je pretrgal z našo tisočletno zgodovino vse slabe vezi, temveč je bil in je ta plan tudi naše orožje, s katerim tolčemo številne zunanje in razkrinkavajoče se notranje sovražnike. Postal je zakon in pravica delovnega človeka, ki obsoja vsako rovarenje proti samemu sebi in stoji nenehno in budno na straži, da se ne priplazi skriti vo-hun in ne poskusi minirati stavbo, ki jo delovni človek gradi. Ta stavba, naša socialistična Jugoslavija pod vodstvom ZK in tov. Tita, raste iz dneva v dan. Ta stavba so številne tovarne, proge in ceste, nove hiše, vasi in mesta, hidrocentrale, zadružni domovi, posejane njive in izsušena močvirja, ta stavba je naš, izobrazbe si želeči delovni človek, kmet, delovni inteligent, človek dela in radosti. In ta človek velikan, v katerem je vse in vse zanj, smo mi, si ti tovariš, sem jaz in milijoni, ki se pošteno trudimo, da bi iz naše domovine nastala nova domovina, srečni dom bodočih pokolenj.

Spomnimo se ob letošnjem veličastnem prvem maju naših tisočev neznanih herojev dela, naših udarnikov in novatorjev, onih, ki dajejo in bodo dali največ za vse nas in zase! Na njih obrazih je najbolj živo vklesan polet dela in odraz bodočnosti. V njih dlaneh je najsilnejša moč, ki žene naprej in ustvarja. Spomnimo se jih, pozdravljajmo jih in jim čestitajmo, stopimo jim ob stran in se po njih vzgledujmo! Naši rudarji, steklarji, kemični delavci in vsi delavci hrastniške industrije, pozdravljeni in čestitamo vam ob uspehih.

V tem znamenju pogledjmo v prihodnost! V tem znamenju se ponovno zavežimo, da ne odstopamo od začrtanega cilja, da ne odstopamo od naše herojske ZK, njenega vodstva in tov. Tita in to niti pred imperialisti vzhoda niti zahoda, niti pred lastnimi razdiralci naše enotnosti, niti pred najtežjo preizkušnjo!

Naj živi prvi maj, tvoj prvi maj naš delovni človek. Naj ti bo poln sonca, pomladi, vedrine in radosti, naj ti zapoje v srcu ponos na dosežene uspehe, kakor sta zape-la pod tvojo roko zemlja in stroj, ki si si ju podredil!

Živel prvi maj, praznik vseh delovnih ljudi sveta!

Živela enotnost naših narodov in vsi voditelji našega delovnega človeka s tov. Titom na čelu!

K. J.

Dragi tovariš Tito!

K Tvojemu rojstnemu dnevu naše najboljše želje in iskrene čestitke, da bi nas še dolgo vodil vedno nasmejan in odločen.

Ob vsakem Tvojem potovanju v druge dežele za utrjevanje trajnejšega miru v svetu zatrepetajo naša srca v bojazni, da se izdajalčeva roka ne bi spozabila zoper Tebe.

Spoštujemo Te in se zavedamo, da živiš za svoje ljudstvo in da je vsak tvoj korak namenjen resnici, pravici ter spoštovanju med narodi. Ljudi tvojega značaja svet ne premore veliko, zato si pri delovnih ljudeh priljubljen in spoštovan. Srečni smo, ker si naš voditelj.

KMP na obisku v steklarni »Kristal« Samobor

V teoretični del izobraževanja mladih našega podjetja je KMP že ob svoji ustanovitvi leta 1968 programiral tudi nekaj poučnih ekskurzij v našem sorodna podjetja. Potem ko smo obiskali steklarni v Straži in Rogiški Slatini, smo se letos namenili pogledati onkraj meje naše ožje domovine. Vendar moramo takoj omeniti, da smo morali precej odstopiti od naših prvotnih namenov. Klubova »aprilska ekskurzija«, kakor je kasneje dobila ime, je podrla vsa naša planiranja. Iz nje so se razvili pravi masovni izleti, kar ponovno dokazuje tovrstno potrebo rekreacije. Kot prejšnja leta se je tudi letošnje ekskurzije udeležilo izredno veliko število naših članov. Kar blizu 200 jih je bilo. Štirje avtobusi bi bili skorajda premalo. Še posebno pa je treba zabeležiti tudi podatek o tem, da se je poleg mojstrov, ki poučujejo pri praktičnem delu, te zadnje ekskurzije udeležilo tudi precejšnje število starejših članov našega kolektiva, med njimi nekaj družbeno političnih funkcionarjev, ki tako ali drugače pomagajo pri delu kluba.

In kako je bilo letos? Kot smo že omenili uvodoma, smo se letos odločili za Samobor. Steklarno »Kristal« v Samoboru smo obiskali v soboto, 3. aprila. Glavna karakteristika steklarne v Samoboru je ta, da so vsi njeni izdelki izdelani iz kristala. Tak je tudi njen naziv. V steklarni je zapo-

slenih okrog 530 ljudi. Njihov letni plan pa je nekaj nad 3 milijarde starih dinarjev. Torej smo si nekako podobni. Ker so njihovi proizvodi — artikli kristalni, je normalno, da izredno mnogo brusijo desen, zaradi česar imajo ti izdelki na tržišču izredno visoko ceno. Vse orodje, ki ga uporabljajo v svoji proizvodnji, kupujejo, tako da nimajo nikakršnih delavnic, razen dežurnih ključavničarjev za osnovno proizvodnjo in pa brusilnico. Tovarna sama ni dosti drugačna od naše, seveda pa so prava paša za oči njeni izdelki. Po ogledu tovarne in kasneje še mestnega muzeja in pa mesta samega je bilo popoldne prosto rajanje v hotelu Lavica. Tu so si nekateri dodobra ogreli podplate. Kmalu se je oglasila slovenska pesem; naši fantje pa so tja pozno v noč pridno godli in igrali, tako da se je ura kar kmalu približala do številke, ko je bilo treba odriniti nazaj proti domu.

Domov smo se vrnili malce utrujeni, vendar kar dobre volje. Spoznali smo spet nekaj novih ljudi, svoje medsebojne odnose še bolj utrdili, spoznali težave in uspehe drugih, obenem pa preživeli prijeten dan. Pa saj tako je tudi prav. Več ko človek spozna, več ko vidi in se nauči ter si zna širiti svoje obzorje in razgledanost — bogatejši je. No pa spet kaj drugič in kam drugam.

Velja — vabljeni?!

POHOD OB MEJNIKIH NAŠE REVOLUCIJE

Letos praznujemo 30. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov. V počastitev tega jubileja organizirajo taborniki Hrastnika pohod ob mejnikih naše revolucije.

Na pohodu bo sodelovalo predvidoma 160 udeležencev iz teritorialne obrambe in predvojaške vzgoje občine Hrastnik, člani aktivov ZMS, ekipe članov taborniške organizacije. Organizatorji želijo, da poleg omenjenih ekip prijavijo k tekmovanju svoje tekmovalce tudi ostale hrastniške organizacije in društva. Tako da bi bilo tekmovanje čimbolj množično.

Vsak udeleženec mora znati spoznavanje karte, kompasa, vprašanja iz NOB, prve pomoči in iz koncepta vseljudskega odpora. (Vsa vprašanja oziroma odgovori prve pomoči in o konceptu vseljudskega odpora lahko prečitate v brošuri Ljudska obramba in prva pomoč. Navedene brošure je odsek za narodno obrambo

podelil vsakemu gospodinjstvu brezplačno v letu 1970).

Na pohodu bodo udeleženci nosili puško, sanitetno torbo in nahrbtnik.

Med pohodom bodo udeleženci streljali z vojaško ter zračno puško in lokom. Ekipa šteje 4 člane, lahko je tudi mešanega sestava.

Pohod bo v nedeljo 16. maja 1971. Udeleženci pohoda bodo šli mimo vseh spomenikov NOB v občini Hrastnik.

S tem pohodom želimo obuditi spomine in tradicije iz NOB in nenazadnje se tudi usposabljanje za vseljudski odpor. Cilj bo na stadionu na rudniku, kjer bo kulturni program in tekmovanje ekip prve pomoči, ki so vključene v ekipe civilne zaštite po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Ekipe, ki bodo dosegle najboljša mesta, bodo nagrajene.

Zelja organizatorjev je, da bi to tekmovanje postalo tradicionalno in da bi naslednje leto, ko bi si nabrali več izkušenj, to tekmovanje razširili tudi na medobčinsko tekmovanje.

Vse tiste ekipe, ki se bodo prijavile tekmovanju, lahko dobijo kompase, zemljevide in ostalo gradivo na odseku za narodno obrambo ali na občinskem komiteju ZMS Hrastnik.

Partizanski odred
Temnega hrasta Hrastnik

Naši športniki tekmujejo

Že v prejšnji številki smo pisali o tem, da naj bi bil mesec marec start novoizvoljenega odbora za športno rekreacijo. Člani odbora so se s tem popolnoma strinjali. Potem, ko je bil novoizvoljeni odbor (izvoljen je bil na plenumu sindikata 20. 2. 1971) postavljen, se je le-ta sestal na svoji prvi seji dne 27. 2. 1971. Člani odbora so bili mnenja, da naj bi se v našem podjetju načrtno ukvarjali s posameznimi športnimi panogami. Pri tem so dali prioriteto tistim športnim panogam, v katerih se tekmuje vsakoletno že na tradicionalnem peteroboju gumarjev, železarjev, kovinarjev in steklarjev. Pri tem se je štel, da je v isti rang treba glede na popularnost uvrstiti tudi nogomet. Da bi delo potekalo kar najbolje, so bili člani mnenja, da je treba določiti vodje za posamezne panoge. Največji problem je nastal pri določitvi vodje šahovske sekcije. To pa je do neke mere tudi razumljivo. Izkušnje kažejo, da je za šah v našem kolektivu bolj malo zanimanja. Sicer je pa naloga odbora, da ta problem vsaj delno reši.

V odbor za športno rekreacijo so bili izvoljeni naslednji člani: Premec Jože, predsednik; Jager Avgust, tehnični vodja; Roškar Katarina, blagajničarka; Stihar Robert, Mauer Oskar, Kotnik Janez, Kolenc Janez, Delpin Edi, Grohar Janez, Debelak Franjo, Vidovič Franc, Barič Franc, Karaševac Karl.

Posamezne panoge pa bodo vodili naslednji člani: nogomet Stihar Robert, Mauer Oskar in Premec Jože; rokomet Kotnik Janez; namizni tenis Kolenc Janez; kegljanje Delpin Edvard; odbojka Debelak Franjo; streljanje Grohar Janez; vodja šahovske sekcije bo določen na eni izmed prihodnjih sej.

In kaj je storil rekreacijski odbor v preteklem mesecu? Naši športniki so imeli nekaj srečanj s člani drugih kolektivov. Sicer to ni bilo ravno dovolj, vendar z ozirom na nestalno vreme, ki je bilo pretekli mesec, kaj več tudi nismo mogli pričakovati. Sicer pa pojdimo lepo po vrsti. Najprej —

SAH

Rekreacijski odbor je organiziral v soboto, dne 6. 2. 1971 v poslopju organov upravljanja medobratni ekipni brzoturnir, z namenom, da naj to služi kot izbirna tekma naših šahistov za veliki brzoturnir, ki je bil teden dni kasneje v Kranju ob praznovanju 50-letnice Save Kranj. Kljub posameznim kontaktiranjem in plakati je bila udeležba na tem turnirju več kot slaba. Tako da sploh ni bilo mogoče izvesti medobratnega turnirja, še manj pa je bilo mogoče izmed nastopajočih izbrati najboljše. S tem ne mislimo oporekati nastopajočim njihovi kvaliteti šahovske igre, še več, treba jim je dati priznanje za njihovo požrtvovalno igro in razumevanje do organizatorjev. Kot že rečeno, je nastopilo samo 8 igralcev. Zmagal je brez težav tovariš Kašner Slavko.

In še vrstni red: 1. Kašner Slavko 6,5 točk, 2. Maurer Vili 6 točk, 3. Maurer Oskar 4,5 točk, 4.—6. mesto si delijo Maurer Alojz, Čepin Franc in Vidovič Franc s tre-

ma točkami, 7. Kolšek Anton 2 točki in zadnji Tržan Marko brez točk.

Naša ekipa, ki se je udeležila brzoturnirja v Kranju, pa je zasedla 12. mesto med 14 ekipami. Zmagala je ekipa časopisnega podjetja »Delo« iz Ljubljane. Žal točnih rezultatov s tega turnirja nimamo.

NAMIZNI TENIS

Sekcija, ki jo vodi tovariš Kolenc Janez, je že tudi imela svoj prvi nastop. Dne 12. 3. 1971 se je v sindikalni dvorani Kemične tovarne sestala z istoimensko ekipo. Za našo ekipo so igrali: Fišner Avgust, Bočko Branko in Šoba Viktor. Rezultat dvoboja: Kemična : Steklarna 5 : 3.

Posamezne partije so se končale takole:

Fišner : Pevcin 0 : 2 (7 : 21 in 17 : 21)
Šoba : Kovač 2 : 0 (21 : 4 in 21 : 6)
Bočko : Centrih 1 : 2 (21 : 18 in 11 : 21 in 17 : 21)
Šoba : Pevcin 0 : 2 (17 : 21 in 14 : 21)
Fišner : Centrih 0 : 2 (8 : 21 in 15 : 21)
Bočko : Kovač 2 : 0 (21 : 5 in 21 : 6)
Šoba : Centrih 2 : 1 (21 : 13, 19 : 21 in 21 : 19)
Bočko : Pevcin 0 : 2 (8 : 21 in 19 : 21)

Dvoboj je potekel v zares prijateljskem vzdušju, naši igralci pa so dosegli zelo lep rezultat, če vemo, da ekipa Kemične igra v II. slovenski namiznoteniški ligi. Vse tri igralce je treba pohvaliti za izredno prožrtvovalno in borbeno igro.

ROKOMET

Rekreacijski odbor je skupaj z vodstvom ZRK Steklar organiziral rokometni srečanja ženskih in moških ekip Save Kranj in Steklarne na igrišču na Rudniku. Verjetno se bo kdo vprašal, zakaj ne na našem igrišču za Savo. Zaradi dvojnega programa nismo mogli obe srečanja podnevi spraviti pod streho (le kdaj bomo imeli razsvetljavo na igrišču?).

In še rezultati:

STEKLARNA : SAVA KRANJ
(moški) 23 : 23

Steklarna: Gornik, Podlunšek III. Zibret 5, Ržek I. — 2, Stihar II., Blagotinšek II. 4, Volaj 3, Kotnik 7, Dolinšek Koritnik 2, Ržek II, Erman.

Sava Kranj: Kuharič, Parteli, Pirih 3, Zorman 9, Sladoje, Valenčič 3, Valenter 1, Mikoletič 2, Čufar 4, Potočnik.

ZRK STEKLAR : SAVA KRANJ
(ženske) 16 : 2 nočna tekma
Steklar: Kranjc, Dujič, Sekili 1, Vretič 2, Bajda, Bratuša 9, Jelčič 1, Sušter 1, Naroglav, Bratuša S., Dornik 2.

Sava Kranj: Žagar, Hrnčič A., Hrnčič V., Hrnčič D., Marinkovič 1, Brlenič, Dujič.

Obe tekmi je pred kakimi 150 gledalci dobro vodil sodnik Žagar iz Trbovelj. Naša moška ekipa je prikazala zelo dobro igro. No, temu primerno je igral tudi nasprotnik, v čigar vrstah igra tudi precej aktivnih igralcev. Naše fante je treba pohvaliti predvsem za kolektivno in nesebično igro. Ženske niso v nasprotnicah, ki imajo resda skromno rokometno znanje, imele prave konkurentke in temu primerna je tudi bila njihova igra.

MLADI,
DOPIŠUJTE
V SVOJ LIST!

Naši športniki tekmujejo

Pred nami je tradicionalni, letos že IV. peterboj gumarjev, železarjev in steklarjev. Zato je treba naše ekipe čimbolj pripraviti za te nastope. Pri tem pa ne smemo pozabiti na naše osnovno geslo — rekreacijo delovnemu človeku. Tako se bo še ta mesec pričela medobratna liga v malem nogometu in rokometu. Ostala tekmovanja pa bodo v jeseni.

II. del

Tudi v mesecu aprilu so naši športniki nadaljevali z nastopi. Delo odbora za športno rekreacijo pa je bilo usmerjeno predvsem na priprave ekip, ki nas bodo zastopale (so nas že) na IV. športnih igrah kovinarjev, gumarjev, železarjev in steklarjev dne 25. IV. v Kranju. Odbor je zastavil vse sile, da bi bile naše ekipe čim bolj pripravljene za to športno manifestacijo. Žal tudi to pot ni šlo brez težav. Kot vedno, tako tudi sedaj ni pravega zanimanja za šah, za igranje namiznega tenisa sploh nimamo ustreznih prostorov, tako da smo se morali zateči za pomoč k Tovarni kemičnih izdelkov, katere sindikalni delavci so nam z razumevanjem odstopili svojo sindikalno dvoranico, tako da naši igralci lahko vsaj enkrat tedensko vadijo. Slej ko prej bo treba urediti odbojgarsko igrišče za Savo, kajti obstoječe, ki je v sklopu rokometnega igrišča, je skorajda nedostopno zaradi prezavzetosti samega rokometnega igrišča. Še so se pojavljale težave, katere pa na srečo niso tako bistvene. Najmanj težav smo imeli s kegljači, ki redno vadijo v okviru KK »Bratstvo«, katerega člani so prav vsi.

In kako je bilo z nastopi? Igralci namiznega tenisa so se srečali v petek 16. 4. z ekipo Rudisa iz Trbovelj. Rezultat Steklarna — Rudis 6:3.

Posamezni izidi: Fišner — Žager 2:0, Šoba — Urlep 1:2, Bočko — Drobež 2:0, Bočko — Urlep 0:2, Fišner — Drobež 2:0 in Šoba — Žager 2:0.

Naši fantje kar dobro napredujejo, vendar kakšnega posebnega uspeha na tekmovanju v Kranju ni pričakovati.

V nedeljo dne 18. 4. pa je bil na kegljišču za Savo kegljaški četverboj v počastitev praznovanja 1. maja. Nastopile so naslednje ekipe: KK Kovinar Store, KK Borec Kranj, KK Hmeljar Žalec in Steklarna Hrastnik. Četverboj se je odvijal v borbenih partijah. Najuspešnejša je bila naša ekipa, ki je podrla 797 kegljev. Na naslednja mesta pa so se uvrstili: Kovinar Store 768, Hmeljar 736 in Borec 673 podrlih kegljev. Naši kegljači so teden dni pred nastopom v Kranju pokazali kar zadovoljivo formo.

V aprilu mesecu se je pričelo tudi sindikalno prvenstvo v malem nogometu. Želja odbora za športno rekreacijo in še posebej komisije za nogomet je, da bi se to prvenstvo odigralo po dvojnem liga sistemu, kar naj pomeni, da bi se drugi del prvenstva odigral v jeseni. V soboto 17. 4. 1971 so bile odigrane štiri tekme, vsaka od prisotnih ekip je odigrala po dve tekmi, to pa iz razloga, ker se je to soboto popoldne normalno delalo. Prve tekme so se končale z naslednjimi izidi: Delavnice I — Hajduk 4:0, notranji obrat II — brusilnica uslužbenci 3:1, brusilnica uslužbenci — Hajduk 2:4 in notranji obrat II — Delavnice I 0:2. Tako je povedla I. ekipa delavnic s štirimi točkami. Zaradi peterboja v Kranju in pa 1. maja je prvenstvo za 3 tedne prekinjeno. O športnem peterboju v Kranju pa bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

Rokometašice pravijo da bodo tretje

V prvem spomladanskem kolu rokometiške zaradi rudarske nesreče niso odigrale prvenstvene tekme z Brežicami doma. Tekma bo v soboto, 15. maja na igrišču za Savo ob 18. uri. Sekretariat Rokometne zveze Slovenije je predstavil celotno kolo, ki bi se moralo odigrati 16. maja, na 9. maj (ta nedelja je bila predvidena kot prosta zaradi pohoda ob žici okupirane Ljubljane), in to predvsem zaradi tega, ker bo slovenska mladinska ženska reprezentanca 16. maja nastopila na TROFEJI KUMROVAC v Kumrovcu. Na tem tekmovanju bodo najverjetneje nastopile kar tri naše igralke, o čemer bomo obširneje pisali v naslednji številki našega glasila.

Tako je spomladanski del prvenstvene sezone za rokometiške v slovenski ligi dokaj spremenjen in bo potekal takole:

- 18. 4. Polet : Steklar (odigrano 12 : 14)
- 25. 5. Steklar : Koper
- 3. 5. (poned.) Steklar : Olimpija
- 9. 5. Alples : Steklar

- 15. 5. Steklar : Brežice
- 23. 5. Steklar : Kranjska Gora
- 30. 5. Slovan : Steklar
- 6. 6. Steklar : Piran
- 13. 6. Branik : Steklar

Po rezultatih, ki sta jih v prvih dveh kolidosegla Slovan in Branik, je soditi, da sta trenutno najboljši ekipi v Sloveniji, pa tudi razpored tekem je v prid obema, tako da bo eden od njiju najverjetneje prvak Slovenije za leto 1971. Žoga, pravijo da je sicer okrogla, pa tudi dekleta Steklarja trdijo, da se ne bodo kar tako predale, jasno pa je, da je treba pošteno priznati poraz, če te premaga boljši nasprotnik. Dekleta sicer pravijo, da se bodo borile za najvišje lovorike, zagotovo pa trdijo, da bodo tretje.

V prvi tekmi na dokaj neugodnih tleh v Murski Soboti so proti Poletu sicer zmagale, še zdaleč pa niso prikazale tistega rokometu, kakršnega smo bili vajeni videti na nekaterih tekmah v jesenskem delu prvenstva. Za naše razmere pa tudi 3. mesto ni neuspeh!

Strgaršek Janez

SLOVARČEK TUJK

DIAGNOZA spoznava in določitev bolezni (v medicini).

DINAMO stroj za spreminjanje mehanske — vodne, parne itd. — sile v električno.

DINAR 1. denarna enota in kovancec v SFRJ; 2. star zlatnik v nekaterih muslimanskih deželah; 3. denarna enota v Iraku; 4. perzijska denarna enota in kovanec.

DIOPTRIJA merska enota za lomnost leče (v optiki).

DISKUSIJA razprava, razpravljanje o čem, obravnava nečesa.

DISPANZER socialno-zdravstvena ustanova, ki ambulantno zdravi in preprečuje razne, zlasti socialne bolezni (protituberkulozni itd.).

DIVA 1. »božanska«, »boginja«, naslov žena in hčera rimskih cesarjev; 2. primadona; slavna pevka ali igralka, zvezdnica (operna, filmska).

EKONOMIKA 1. gospodarski ustroj določene družbe (kapitalistična) ali države v kakem razdobju (jugoslovanska); 2. nauk o gospodarstvu (= ekonomija).

NAGRADNI KVIZ ZNANJA št. 5

1. KJE JE BIL START TITOVE ŠTAFETE LETA 1971?

Navedite kraj.

2. KDAJ JE BILA RUDNIŠKA NESREČA V HRASTNIKU, V KATERI JE IZGUBILO ŽIVLJENJE 6 LJUDI?

Navedite točen datum.

3. NAVEDITE TOČEN DATUM, KDAJ JE BIL POTRES V SKOPJU?

4. V KATEREM KLUBU JE EDVARD VECKO, NAMIZNOTENIŠKI IGRALEC, ZAČEL SVOJO KARIERO?

5. NAPIŠITE TOČEN DATUM SMRTI SKLADATELJA IGORJA STRAVINSKEGA?

Na nagradni kviz iz 4. številke Glas mladih smo prejeli 47 odgovorov. Upamo, da bomo v prihodnje prejeli večje število odgovorov.

Zreb je pravilne odgovore za nagradni kviz znanja iz 4. št. Glas mladih razdelil takole:

- 1. nagrada 30 din — Silva Rancinger
- 2. nagrada 20 din — Alt Viljem
- 3. nagrada 10 din — Vozelj Daniela — Petan Marjetka — Zaletel Kristina

**Sodelujte
v kvizu
znanja**

Pravilni odgovori nagradnega kviza iz 4. številke Glas mladih:

1. Navedite glavno osebo iz Pasternakovega romana, po katerem se imenuje film?

DR. ŽIVAGO.

2. Kdo od naših pevcev je zastopal Jugoslavijo na »pesmi za evrovizijo«?

KRUNOSLAV SLABINAC.

3. Kdaj je padel Pohorski bataljon?

8. 1. 1943.

4. Kdo je bil predsednik prve slovenske vlade?

BORIS KIDRIČ.

5. Navedite ime in priimek košarkaša državne reprezentance, ki je preminil neposredno po svetovnem prvenstvu v košarki v Ljubljani?

TRAJKO RAJKOVIČ.